Ազգ
Azg
armenian daily
6 ՅՈՒՆԻՍ 1995. ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 104 (858)

Սերբերն ազատ արձակեցին 121 խաղաղապահի, մնում են 249-ը

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 6 ՀՈՒՆԻՍ, WSJ: Ուրբաթ գիշեր Բոսնիայի սերբերը ազատ արձակեցին ՄԱԿ-ի 121 խաղաղապահների, որոնք անցյալ երեքշաբթի օրվանից ի վեր պատանդ էին վերցվել: Սերբերի արգելարաններում «կապույտ սաղավարտներից» դեռեւս մնում է 249-ը հոգի, որոնց ազատ արձակման համար սերբերը ՆԱՏՕ-ի երաշխիք են պահանջում, որ իրենց դեմ օդուժ չի օգտագործվի: Մյուս կողմից, Ֆրանսիան եւ Բրիտանիան շաբաթավերջին կազմ-պատրաստ վիճակի բերեցին արագ միջամտության մի զորախումբ՝ բաղկացած 10 հազար մարդուց: Շաբաթ օրը Վաշինգտոնում կայացած նախագահ Քլինթոնն ավելի զգուշավոր արտահայտվեց ամերիկյան ուժերի օգտագործման հնարավորության մասին: Նույն օրը նա քննադատվել էր Կոնգրեսի կողմից՝ ամերիկյան օդուժի F-16 ռմբակոծիչի սերբական հրթիռից կործանման փաստի առթիվ: ■

ԸՆՏՐԱԿԱՆ

ԿԸՀ-ն գրանցեց Հայաստանի կոմկուսին

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի հունիսի 5-ի նիստում քննարկման դրվեցին Հայաստանի կոմունիստական կուսակցության Ազգային ժողովի պատգամավորության համար համամասնական ցուցակներին կից ներկայացված պաշտոնաթերթիկների ստուգման արդյունքները: ԿԸՀ-ն հավանություն է տվել նշված պաշտոնաթերթիկներն ստուգող հանձնաժողովի եզրակացությանը եւ գրանցել է կուսակցությանը: Ինչպես հաղորդել էինք նախապես, ԿԸՀ-ն իր նախորդ նիստում որոշել էր Ազգային ժողովի ընտրություններին մասնակցելու համար գրանցել «Հանրապետություն» բլոկը (ՀՀՇ եւ հարակից կուսակցություններ) եւ Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը (ՀՌԱԿ): Այսպիսով, առայժմ 3 կուսակցություն է իրավունք ստացել համամասնական ցուցակով ընտրություններին մասնակցելու:

Ա. Մանուչարյանը ամե՞ն ինչ գիտի

Ազգային անվտանգության հարցերով Հայաստանի նախագահի նախկին գլխավոր խորհրդական Աշոտ Մանուչարյանը (ԳԽԱԲՄ)՝ ելույթ ունենալով Հայաստանի ընդդիմադիր կուսակցությունների հունիսի 2-ի հանրահավաքում, անդրադարձավ Երեւանի նախկին քաղաքապետ Համբարձում Գալստյանի սպանության հարցին: Նա հաղորդեց, որ անձամբ մասնավոր հետաքննություն է անցկացրել եւ իր մի քանի վարկածները տրամադրել իրավապահ մարմիններին: Սակայն, նախագահի «Դրո» գաղտնի կազմակերպության մասին դեկտեմբերի 28-ի ելույթից հետո Հ. Գալստյանի սպանության գործի քննչական խումբը 6 ամիս աշխատում էր միայն մի վարկածի վրա եւ չի կարող ոչ մի բանի հասնել:

Նախագահի նախկին գլխավոր խորհրդականը մեկնաբանեց նաեւ ԱԱՊՎ-ի պետի պաշտոնակատար Դավիթ Շահնազարյանի հրաժարականը, վերջինս եղել է «Դրո»-ի գործի եւ ՀՅԴ կուսակցության հետ դրա ունեցած կապերի մերկացման գլխավոր գործող անձերից մեկը: Ըստ Ա. Մանուչարյանի, Դ. Շահնազարյանի հրաժարականը կապված է այն բանի հետ, որ «Դրո»-ի գործը պայթել է «օճառի պղպջակի պես» եւ այժմ նա ուղղակի վախենում է պատասխանատվությունից:

Մինչդեռ, շարունակեց Ա. Մանուչարյանը, «Դրո»-ն եղել է մեկ այլ, առավել հզոր «Չեք» կազմակերպության սոսկ ճյուղավորումը, որի կենտրոնակայանը գտնվում է Լիբանանում: Այդ կազմակերպությունը կանոնավոր կերպով գործողություններ է իրականացնում Հայաստանի տարածքում՝ պայմաններ ստեղծելով վերջինիս քայքայման համար: Սակայն, երկրի բարձրագույն ղեկավարությանը դա չի հետաքրքրում: Նրան հետաքրքրում է միայն մեկ բան, ինչպես մնալ իշխանության ղեկին: Նա Հայաստանի նախագահին մեղադրեց հանրապետության տարածքում օտարերկրյա մի շարք հետախուզությունների դեմ պայքարի գործում Հայաստանի հատուկ ծառայություններին օգնություն ցուցաբերած երկրին վարկաբեկող նյութեր հրապարակելու մեջ:

Ա. Մանուչարյանը նշեց, որ ընդդիմության վարկաբեկման գլխավոր նպատակը միայն իշխանությունը պահպանելու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի եւ նրա կողմնակիցների ձգտումն է: ՆՏ

Հայ-ադրբեջանական սահմանում զինադադարը նորից խախտվեց

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՅՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Եռօրյա ընդմիջումից հետո ադրբեջանական բանակի ստորաբաժանումները կրկին խախտեցին զինադադարը հայ-ադրբեջանական սահմանի հյուսիս-արեւելյան հատվածում: Հունիսի 4-ի երեկոյան Ադրբեջանի տարածքից գնդացիրներով եւ զենիթային կայանքներով գրեթե մեկուկես ժամ գնդակոծվեցին Հայաստանի Կրասնոսելսկի շրջանի Վահան գյուղի պաշտպանական դիրքերը: Տուժածներ չկան: Ինչպես Սնարքին հայտնեցին ՀՀ պաշտպանության նախարարության մամուլի ծառայությունում, հայկական կողմը հակառակորդին ստիպել է դադարեցնել կրակը: Սահմանի մյուս հատվածներում միջադեպեր չեն արձանագրվել:

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Ժիրայր Լիպարիտյան. PKK-ն Հայաստանում տեղ չունի

«Հյուրիյեթ», 31 մայիս

Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի գլխավոր խորհրդական եւ հայ-թուրքական հարաբերությունների ճարտարապետ Ժիրայր Լիպարիտյանը «Հյուրիյեթ» օրաթերթի թղթակիցների հետ Երեւանում տեղի ունեցած հանդիպման ընթացքում նշեց, որ Թուրքիայի եւ Հայաստանի միջեւ հարաբերությունների բարելավումը մեծ դեր կխաղա ոչ միայն հայ-ադրբեջանական հակամարտության կարգավորման, այլ նաեւ տարածաշրջանում առկա մյուս խնդիրների լուծման համար: Լիպարիտյանը կեղծիք համարելով PKK-ին Հայաստանի կողմից ցուցաբերվող աջակցության վերաբերյալ լուրերը, հայտարարեց. «PKK-ի եւ մեր միջեւ որեւէ կապ բացառվում է»:

Այնուհետեւ Ժիրայր Լիպարիտյանը պատասխանեց «Հյուրիյեթի» հարցերին:

– Թուրքիայի կողմից օդային միջանցքը բացելուց հետո որեւէ պատասխան քայլ ձեր կողմից արվելո՞ւ է, թե՞ ոչ:

– Թուրքիայի հետ մենք երկխոսության մեջ ենք, եւ այդ ոգով կշարունակենք: Որոշ կարեւորագույն հարցերի վերաբերյալ ունենք միմյանցից տարբեր տեսակետներ, եւ երկխոսությունը կօգնի, որպեսզի մենք գտնենք դրանց մոտեցնելու հայեցակետեր: Փետրվարին Թուրքիայում իմ ելույթով ցուցաբերված ջերմ ընդունելությունից շատ գոհացված եմ: Հարաբերությունների բարելավումը տարածաշրջանում կայունության անհրաժեշտ պայմանն է: Անկասկած, մենք շատ լուրջ ժամանակներ ենք ապրում: Ես համոզված եմ, որ փոխադարձ համաձայնության միջոցներ են փնտրվում ոչ միայն Անկարայի եւ Երեւանի, այլ նաեւ Երեւանի եւ Բաքվի միջեւ: Մենք հեռվից լավ ենք հասկանում իրար:

Տես # էջ 2

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Թուրքիայի հանդեպ ամերիկյան սահմանափակումների հարցը կորոշվի վաղը

Թուրքիային տրվող ամերիկյան օժանդակությունը սահմանափակելու վերաբերյալ միջազգային մամուլի լուսաբանության շրջանակներում հունիսի 3-ին խմբագրությանը հասցեագրված ֆաքսը հաղորդում է այն մասին, որ այս շաբաթվա ընթացքում ԱՄՆ-ի Կոնգրեսը դարձյալ անդրադառնալու է այդ խնդրին, քննարկելով կրճատումների իրականացման գործնական քայլերը երկու խոշորագույն փուլերով:

Հունիսի 7-ին, չորեքշաբթի օրը, Նյու Ջերսիից դեմոկրատ ներկայացուցիչ Ռոբ Անդրուզը Ներկայացուցիչների պալատի արտաքին օժանդակությունների վավերացման նախագծում փոփոխություններ մտցնելու նպատակով առաջարկելու է քննարկել մարդու իրավունքների պաշտպանության օրենքի խախտումները Թուրքիայի կողմից, որն իր հերթին նախատեսում է օժանդակությունների համար սահմանված ընդհանուր բյուջեից տարեկան հինգ հարյուր հազար ամերիկյան դոլարի կրճատումներ կատարել: Այդ կրճատումները պետք է շարունակվեն այնքան ժամանակ, մինչեւ Թուրքիան չհրաժարվի իր մարդասիրական պարտավորությունները եւ չգործի մարդու իրավունքների պաշտպանության օրենքի համաձայն: Նրանցից պահանջված պարտավորությունների թվում նշված են Թուրքիայի տարածքում մարդու իրավունքների պաշտպան դիտորդների ազատ ու անկաշկանդ շրջագայության ապահովումը, Հայաստանին ցույց տրվող ամերիկյան մարդասիրական օժանդակության անվերապահ անցկացումը Թուրքիայի տարածքով եւ այդ երկրի դեմ կիրառվող շրջափակման անմիջական վերացումը, Կիպրոսից զորքերի դուրս բերման նախաձեռնությունը, երկրի ներսում քրդերի իրավունքների ճանաչումը, քուրդ փախստականների նկատմամբ խտրականությունների դադարեցումը, քրդական հարցի խաղաղ լուծումը եւ վերջապես քրիստոնյա համայնքների ու եկեղեցիների հանդեպ բոլոր տեսակի անհարգալից սահմանափակումների վերացումը:

Հաջորդ օրը հինգշաբթի, հունիսի 8-ին, Ներկայացուցիչների պալատի Հատկացումներ կատարող հանձնաժողովի արտաքին գործողությունների ենթահանձնախմբում նույնպես քննարկվելու են վերոհիշյալ հարցերը՝ նախատեսելով Թուրքիային տրվող ամերիկյան օժանդակության հավելյալ կրճատումներ: Ամերիկյան համայնքից պահանջվում է ակտիվորեն մասնակցել այս միջոցառումներին, կապ հաստատելով իրենց կողմից ընտրված Սենատի համապատասխան ներկայացուցիչների հետ: ■

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռուսական զորքը գրավեց Վեդենոն

ՄՈՍԿՎԱ, 6 ՅՈՒՆԻՍ, WSJ: Երկար ժամանակ Մոսկվայի գերիշխանության դեմ չեչենական ապստամբության խորհրդանիշ Վեդենո գյուղը գրավվեց ռուսական զորքի կողմից: Թեեւ դուդաեւականները փորձեցին հերքել, սակայն ռուսաստանյան հեռուստատեսությունը շաբաթ գիշեր ցույց տվեց գրավված գյուղը՝ Ռուսաստանի դրոշներով:

Ընկղմվեց Կարմիր խաչի նավը

Շրի Լանկայի հյուսիսային մասի ափամերձ ջրերում պայթեց եւ ընկղմվեց Միջազգային կարմիր խաչին պատկանող մի նավ, որը հանդիպել էր ջրային ականի: Նավում գտնվող 12 հոգուց 11-ին հաջողվեց փրկվել: Տեղի զինվորական խոսնակի կարծիքով՝ ականը տեղադրվել էր Թամիլ անջատողական ըմբոստների կողմից: Շաբաթ օրը Հնդկաստանը Շրի Լանկայից պահանջել էր արտահանձնել ըմբոստների պարագլուխներից մեկին, որը մեղադրվում է 1991 թ. վարչապետ Ռաջիվ Գանդիի սպանության մեջ:

Մեծ ամբարտակ Իսրայելի եւ Հորդանանի միջեւ

ԲՈՆՆ, 6 ՅՈՒՆԻՍ, BBC: Գերմանիայի կանցլեր Հելմուտ Կոլի հետ ունեցած տեսակցությունից հետո, Հորդանանի Հուսեյն թագավորն ու Իսրայելի վարչապետ Իցհակ Ռաբինը հայտարարեցին, որ շուտով ձեռնարկելու են իրենց սահմանների վրա Հորդանան գետի ջրերի օգտագործման համար մի հսկայական ամբարտակի կառուցմանը՝ ոռոգման եւ էլեկտրականության հայթայթման նպատակներով: Իր հերթին Հելմուտ Կոլը հայտարարեց, թե Գերմանիայի այդ փառասիրական ծրագրի իրականացման համար տրամադրելու է 400 մլն դոլար:

Իրանը միջնորդ է բերում հին պայմանագիրը

Իրանի արտաքին գործերի նախարարի կրթության եւ գիտահետազոտական աշխատանքների գծով տեղակալ Աբաս Մալեքին ասել է, որ որոշ երկրներ, անտեսելով Կասպից ծովի մասին գործող համաձայնագրերն ու կանոնները, ձեռնարկել են ծովի ռեսուրսների յուրացում: Իրանը գտնում է, որ Մերձկասպյան երկրները պետք է շարունակեն ենթարկվել նախկին կարգավիճակին մինչեւ նորի ընդունումը: Մերձկասպյան 5 երկրների ԱԳ նախարարները կհանդիպեն Աշգաբաթում սեպտեմբերի 5-ին, որտեղ կքննարկեն Կասպից ծովի կարգավիճակը: «Իրան» օրաթերթի հետ ունեցած հարցազրույցում Աբաս Մալեքին ասել է, որ Իրանի, Ռուսաստանի, Թուրքմենստանի, Ղազախստանի եւ Ադրբեջանի իրավական հարցերով ԱԳ ղեկավարները հունիսի 20-ին հանդիպելու են Թեհրանում, որտեղ մշակելու են համաձայնագրի նախագիծը, որը պետք է հաստատվի Աշգաբաթի հանդիպման ընթացքում: Նա նշել է, որ ապագա համաձայնագիրը պետք է ներառի ձկնորսության, ծովային ռեսուրսների օգտագործման, նավով բեռնափոխադրումների, շրջակա միջավայրի պահպանության հարցերը: Կասպից ծովի իրավական կարգավիճակը ներկայումս որոշվում է 1940 թ. խորհրդա-իրանական համաձայնագրով: Ռուսաստանը, համարելով իրեն ԽՍՀՄ-ի իրավահաջորդը, ընդդիմանում է Ադրբեջանի կողմից կասպյան ծանծաղուտի նավթահանքերի շահագործմանը: ՆՏ

Երեւան. Գողացել են Միխայիլ Վրուբելի հայտնի նկարը

Հունիսի 5-ի լուսաբացին Ռուսական արվեստի թանգարանից առեւանգվել է Միխայիլ Վրուբելի «Դեւը եւ հրեշտակը Թամարի ոգու հետ» (ակվարել, թուղթ) հայտնի գործը: Կողոպուտը տեղի է ունեցել ժամը 04-05-ի միջեւ ընկած ժամանակահատվածում: Կողոպտիչները մտել են թանգարան կոտրելով դրսի երկշերտ ապակեպատ ցուցափեղկը: Ազդանշանային պահպանիչ համակարգը չի գործել ընթացիկ հոսանք չլինելու պատճառով: Ըստ թանգարանի տնօրեն Անահիտ Յիգյանի, շենքի բանալիները տրվել են կողոպտիչներին, որոնք նրանց վկայությամբ երկուսն են եղել: Թանգարանի տնօրենը «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցին հայտնեց, որ առավոտյան ժամը 9-ին դեպքի վայր են ժամանել քաղաքում գործող բոլոր ոստիկանական խմբերը: «Լերմոնտովի «Դեւը» պոեմի համար արված Մ. Վրուբելի այս աշխատանքը թանգարանում պահվող ամենաարժեքավոր նկարներից է», ասաց Ա. Յիգյանը, որը սակայն դժվարացավ նշել նկարի իրական արժեքը: ՆՏ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ԸՆՏՐԱԿԱՆ

Փաստաթղթերը ընդունվում են միայն ամբողջական լինելու դեպքում

Թիվ 59 ընտրատարածքային (Գյումրի) հանձնաժողովը հրաժարվել է գրանցել ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորության համար հայտ ներկայացրած, ներկայիս Գխ ՅՌԱԿ խմբակցության անդամ Սամվել Տոնոյանին: Հանձնաժողովն իր մերժումը հիմնավորել է փաստաթղթերի ոչ ամբողջական լինելով՝ բացակայել է թեկնածուի խվեարկվելու համաձայնագիրը: Սակայն, ինչպես տեղեկացրեց պրն. Տոնոյանը, մայիսի 22-ին փաստաթղթերն իր լիազորած անձանց կողմից ստուգվելուց հետո, անձամբ ներկայացրել է հանձնաժողովի նախագահին: Նույն պահին հրանցիկ ստուգելով պաշտոնաթերթիկները, նկատվել է 26 վրիպակ, որոնք պատգամավորության թեկնածուն անձամբ հանել է 700 ստորագրություններից, իսկ մնացածը պահանջվող մյուս փաստաթղթերով հանդերձ, ներկայացրել է նախագահին: Եվ միայն մայիսի 26-ին, այսինքն, փաստաթղթերի ընդունման սահմանված ժամկետը լրանալուց հետո, Ս. Տոնոյանին հայտնում են, որ իր փաստաթղթերն ամբողջական չեն: Պատգամավորության թեկնածուն միտումնավորություն նկատելով այդ տեղ, հաջորդ օրը բողոքարկում է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին, որտեղ խոստանում են առաջիկա նիստերից մեկում քննարկել դիմումը:

Պրն. Տոնոյանը նույնպես հիմնվելով օրինականության վրա, բերում է հակառակ փաստարկը. եթե իր փաստաթղթերը ամբողջական չէին, հանձնաժողովի նախագահը ինչո՞ւ ընդունեց դրանք:

Ավելորդ չենք համարում հայտնել, որ նշված ընտրատարածքում Սամվել Տոնոյանից բացի առաջադրված են եւս երկու թեկնածուներ, որոնցից մեկը Շիրակի գոտու լիազոր-ներկայացուցիչ Անդրանիկ Քոչարյանն է:

ԲԱՐՔԵՐ

Ժամն է վարկաբեկման

Անկախ այն բանից, թե ինչ բացատրություններ կտա Պարույր Հայրիկյանն այսօր ԱԻՄ-ի գրասենյակում կայանալիք մամլո ասուլիսում, պարզ է, որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հեռուստատեսությամբ նրա դեմ երեկ արձակված նյութը վստահորեն չէր հետապնդում հասարակական շահերի պաշտպանության որեւէ նպատակ: Այն ուղղակի պատկանում էր վարկաբեկման ժանրին, ընտրությունների նախօրեին: Ամենից, նյութը պատվիրող-պատրաստող-հրապարակողները ջանք էլ չէին թափել այլ կերպ ընկալվելու համար: Ե՛վ նկարահանվածների ձմեռային վերարկուները, եւ՛ տեսագրության տակ գնացող թվականը ցույց էին տալիս, որ այն նկարահանվել էր դեռեւս փետրվար ամսին եւ պահվել Ազատության հրապարակի վերջին հանրահավաքների տեսարաններով: Ավելին, այնտեղ ուղղակի խոսք-խոսում կար այն մասին, թե՛ մեկ է, ինչ էլ լինի, Պ. Հայրիկյանը ծայն չի ստանա «այս» քաղաքամասից, որտեղ նրա կազմակերպությունը կից գործող բարեգործականը, ըստ տեսաֆիլմի հեղինակների, նյութական շահագրգռություններ է կասարել:

Եվ ընտրություններից առաջ ախոյանին վարկաբեկելու մղումը այնպես է կուրացրել տեսաժապավենը եթեր արձակողներին, որ նրանք չեն նկատել, չեն կարողացել կանխատեսել շարժային խաղաքացու բնական հարցումը՝ «եթե 3-4 ամիս ունեիք նման շահարկության մասին նյութեր, ապա ինչո՞ւ չէիք հրապարակում դրանք ժամանակին, որպեսզի մարդիկ եւ ընտանիքներ զգուշանային շահագործվելուց եւ խաբեբայությունից»:

Երեկ ընդդիմության մյուս ղեկավարները, այսօր՝ Պարույր Հայրիկյանը, վաղը՝...

Պետական խարդախության համար ժամն է վարկաբեկման: Ինչ գնով էլ լինի:

> «Բոլոր այն խոչընդոտները, որ կան մեր երկրների առջեւ, ինչպես պատժամիջոցները ու շրջափակումները, պետք է վերացվեն», այս հայտարարությամբ հանդես եկավ Հարավսլավիայի Դաշնակցային Հանրապետության արտգործնախարար Վլադիսլավ Յովանովիչը. Հայաստանն ու Հարավսլավիան կարող են համագործակցել արդյունաբերության գրեթե բոլոր բնագավառներում, հատկապես առանձնապես երկու երկրների տնտեսությունների համամասնությունը: Որպես օրինակ, նա բերեց մեքենաշինությունն ու էլեկտրոնիկան: Նախարարները չբացառեցին վերջնագիրը, բայց ՆԱՏՕ-ի ռմբակոծիչները պարտվեցին միայն սերբերի դեմ: Վերջիններս էլ ի պատասխան դրա, գերի վերցրին ՄԱԿ-ի զորքերի մի մասին եւ ռմբակոծեցին անվտանգության գոտիներում գտնվող մահմեդականների հենակետ հանդիսացող քաղաքները: Վլադիսլավ Յովանովիչը անդրադարձ

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Հարավսլավիայի հետ համագործակցությունը նոր փուլ է մտնում

Երեւանում եւ Բելգրադում կբացվեն դեսպանություններ

Հունիսի 4-ին ՀՀ ԱԳՆ-ում տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի ժամանակ Առաջինն նախորդեց ՀԴՀ արտգործնախարարի Հայաստան կատարած պաշտոնական այցի արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության ստորագրումը Վահան Փափազյանի եւ Վլադիսլավ Յովանովիչի կողմից: Հայաստանի արտգործնախարարն իր ներքին նշեց, թե հարավսլավական կողմը իրենց է հանձնել մի շարք համաձայնագրերի ու պայմանագրերի նախագծեր, որոնք հայկական կողմը կուսումնասիրի եւ կներկայացնի ստորագրման: Երկու նախարարներն էլ նշեցին, թե քննարկելով բալկանյան եւ կովկասյան շրջաններում տիրող աշխարհաքաղաքական իրողությունը, եկել են այն համոզման, որ կողմերի տեսակետները շատ հարցերում համընկնում են: Պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել նաեւ միջազգային տարբեր կազմակերպություններում համագործակցելու մասին: Մեր այն հարցին, թե քաղաքական ո՞ր հարցերի շուրջ են երկու երկրները պատրաստվում համագործակցել, ՀՀ ԱԳ նախարարն ասաց, թե քաղաքական բնագավառում համագործակցությունը տեղի է ունենալու փոխադարձ հետաքրքրություն ներկայացնող հարցերի շուրջ: Այլ կերպ ասած, փակագծերը չբացվեցին: Փոխարենը, պատասխանելով տնտեսական համագործակցության մասին հարցին, Վլադիսլավ Յովանովիչը նշեց, թե գիտության, մշակույթի, գիտության եւ տեխնոլոգիաների, սպորտի բնագավառներում համագործակցությունը: Այդ նպատակով էլ ստեղծվելու է տնտեսության եւ գիտատեխնիկական հարցերի քննարկման խառը հանձնաժողով, որը կնախապատրաստի ստորագրվելիք երկկողմ համաձայնագրերը: Իր հերթին, Վահան Փափազյանն ավելացրեց, թե մինչեւ ԽՍՀՄ-ի փլուզումը ու Հարավսլավիայի ճգնաժամը, երկու երկրների միջեւ խորը տնտեսական, մշակութային եւ այլ բնույթի կապեր կային, եւ այժմ, ՀՀ-ի եւ ՀԴՀ-ի ղեկավարների պարտավորությունը պետք է լինի դրանց անհրաժեշտ մասի վերականգնումը: Արդեն իսկ որոշվել է, որ մինչեւ տարեվերջ Երեւանում եւ Բելգրադում կբացվեն երկու երկրների դեսպանությունները: Պրն. Յովանովիչը անդրադարձավ նաեւ հարավսլավական ճգնաժամին, նշելով, որ իրավիճակի սրումը պայմանավորված է խորվաթների կողմից Կրաինայի սերբերի վրա հարձակմամբ: Նրա ասելով Բոսնիայի մահմեդականները չկատարեցին ՄԱԿ-ի այն որոշումները, որոնք վերաբերում էին ոչ թռիչքային գոտիներում կրակի դադարեցման պայմաններին: Մյուս կողմից, նրա կարծիքով, սերբերը պարտավոր էին պատասխանել, բայց միգուցե իրենց հակահարձակման մեջ չափն անցել են:

Կողմերից ոչ մեկը չկատարեց միջազգային կազմակերպությունների կոչի համաձայն կրկնակի չափանիշների օգտագործումը եւ ՄԱԿ-ի որոշումների ընտրովի օգտագործումը: Միաժամանակ նախարարը նշեց, թե իրենք դատապարտում են բոլոր տեսակի ուժերի օգտագործումը եւ երկու կողմերին կոչ են անում դադարեցնել հարձակումները եւ վերականգնել խաղաղությունը:

Արտգործնախարար Վահան Փափազյանը պատասխանելով Տանյուգ գործակալության թղթակցի հարցին նշեց, թե Հայաստանին հաջողվել է բնականոն հարաբերություններ հաստատել հարեւան Իրանի եւ Վրաստանի հետ: Ադրբեջանի հարցում արգելակում է Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրը: Թուրքիայի հարցում, ՀՀ արտգործնախարարը նշեց, թե հայկական կողմն արել է ամեն ինչ, որ հայ-թուրքական հարաբերությունները մտնեն բնականոն հունի մեջ: Բայց նոր քայլեր չկան: «Եթե Թուրքիան շահագրգռված է Հայաստանի հետ հարաբերությունների զարգացմամբ, ապա Թուրքիան է, որ պիտի ընդառաջ գնա Հայաստանի Հանրապետությանը: Հակառակ դեպքում, մենք արդեն սովորել ենք այս ձեւով ապրել եւ կշարունակենք նույն կերպ ապրել», եզրափակեց Վ. Փափազյանը: Պրն. Յովանովիչն, իր կողմից հայտարարեց, թե ՀԴՀ խորհրդարանը մի որոշում է ընդունել 1915 թ. հայերի ցեղասպանության առթիվ:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ՀՀ նախագահի գլխավոր խորհրդական Ժ. Լիպարիտյանին

Պարոն Լիպարիտյան,

արդեն բավական ժամանակ է, ինչ կարդացել էի գրող Պերճ Զեյթունցյանի «Ինձ այլազգի ընդդիմախոս տվեք» հոդվածը, որ պատասխանն էր ձեր պատասխանի, եւ մտածում էի իմ շնորհավորանքն ու շնորհակալությունը հղել «Ազգ» թերթի խմբագրությունն այդ խելոք, արդար ու տաղանդավոր ստեղծագործության առթիվ, սակայն երկընտրանքի մեջ էի. ո՞ւմ անունով հղեի թուղթս՝ Զեյթունցյանի՞, որ տաղանդավոր ստեղծագործության հեղինակ է միայն, թե՞ Ձեր, որ ոչ միայն առիթ ու հիմք եք տվել այն գրելու, այլեւ լայն հնարավորություն եք ստեղծել ընդգրկելու մեր ղեկավար շրջանների մտածողության ու բարոյական սկզբունքների մակարդակը: Որոշեցի ուղարկել Ձե՛ր անունով՝ անպայման նկատի առնելով Ձեր զգալի վաստակն այդ հոդվածի հրապարակման գործում: Չէ՞ որ, վերջապես, մեր օրերում մենք՝ հայ ընթերցողներս, նման բավականություններ այնքան էլ հաճախ չենք վայելում, իսկ տվյալ պարագային Դո՛ւք եք պատճառն ու առարկան:

Եւ, այնուամենայնիվ, չեմ կարող չանել մի նկատառում, որ Շահան Շահնուրի խոսքին է վերաբերում՝ այնպես զարմանահրաշ ձեւով «հասկացված» եւ մեկնաբանված Ձերդ մեծության կողմից: Դուք ասում էիք՝ Շահնուրի «Դուն, հայի լակոտ, դուն ամենէն շուտը...» ուղղված է եղել «լակո՛տ հային, ո՛չ նորմալ հային»: Այստեղ... այստեղ գրական խոսք ըմբռնելու Ձեր կարողությունը, ավելի ճիշտ՝ անկարողությունը, զավեշտական է: Եւ այս մակարդակո՛վ...

Հիմա մեր ընդունելիք սահմանադրության մասին ամենատարբեր դիտողություններ են արվում, բոլոր դեպքերում՝ ապարդյո՛ւն, ինչ որ ճղճղոցը խփեն պատին: Ես էլ չանե՞մ այստեղ մի դիտողություն. սահմանադրության մեջ, արգելվող գործողությունների շարքում, նշել մի այսպիսի պայման՝ գրական խոսքի այսօրինակ ըմբռնողության տեր մարդկանց մասնակցությունը գոնե գրական վեճերին՝ խստիվ արգելել:

ԲԱԳՐԱՏ ՈՍԼՈՒԲԱՐՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ա. Ուռնով. «Հայաստանի եւ Ռուսաստանի բարեկամությունը ձեռնտու է երկուսին էլ»

«Ռուսաստանը երբեք չի ձգտում իշխանության, ինչպես պնդում են շատերը, այլ միշտ էլ կողմնակից է եղբայրության ու բարեկամության, իսկ Հայաստանի եւ Ռուսաստանի պարագայում այդ բարեկամությունը հավասարապես անհրաժեշտ է ինչպես հայերին, այնպես էլ ռուսներին», հունիսի 4-ին Երեւանի ֆիլհարմոնիկ մեծ համերգասրահում Ռուսաստանի պետական տոնին նվիրված համերգի ներածական խոսքում հայտարարեց Հայաստանում Ռուսաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Անդրեյ Ուռնովը: Դեսպանն իր երախտագիտությունը հայտնեց հայ ժողովրդին՝ Սախալինի ծանր երկրաշարժի ժամանակ օգնություն ցուցաբերելու պատրաստակամության համար: ՆՏ

Բջնի եւ Արզական գյուղերը տուժեցին տեղատարափ անձրեւներից

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: Տեղատարափ անձրեւներն ու կարկուտը մեծ վնաս հասցրեցին անցյալ շաբաթ Հայաստանի Հրազդանի շրջանի Բջնի եւ Արզական գյուղերին: Ինչպես Սնարք գործակալությանը հայտնեցին ՀՀ արտակարգ իրավիճակների պետական ծառայության մամլո կենտրոնից, հեղեղները ավերել են մի քանի շենքեր եւ կառույցներ: Կոտորվել է 200 գլուխ մանր եւ խոշոր եղջերավոր անասուն:

Երևանխորհուրդ. Վերջին զանգի օրը՝ հունիսի 9-ին փողոցները կլվացվեն

Երեւանխորհրդի գործկոմում երեկ կայացած աշխատանքային խորհրդակցությունում վերջին 2 օրերին Մաշտոցի եւ Շահումյանի շրջաններում անբավարար ջրամատակարարումը բացատրվեց Շորշորի ջրամբարտակի ջրմուղ պոմպերի անսարքությամբ: Վթարը վերացնելու համար ջրմուղ-կոյուղու տնտեսության տնօրենին տրվեց մեկ օր ժամկետ: «Երհացառ» տնօրեն Երվանդ Անտինյանը հայտնեց, որ մայրաքաղաքի խանութներում հացը վաճառվում է 1 կգ՝ 94 դրամ. կա նաեւ հացի մասնավոր վաճառք, որի գինը կարող է տատանվել: Երաշխական ծառայությունը հայտնեց նաեւ, որ Երեւանխորհրդի նախագահը դժգոհել է ամֆիպատապաստման դանդաղ ընթացքից: Հանձնարարվեց կանաչապատման վարչությանը եւ շրջանային բնակչնտեսությունների վարչություններին ողողումը կատարել սահմանված ժամերին, բույլ չտալով ավելորդ ջրերի արտահոսք: Հանձնարարվեց վերականգնել մարզահամերգային համալիրի շատրվանների երաժշտությունը, եւ դպրոցականների վերջին զանգի առթիվ, հունիսի 9-ին, փողոցներն ու Հանրապետության հրապարակը լվանալ:

ՏՈՒՐ. Ս.

Էլեկտրացանցին ապօրինի միացումները կարող են հանգեցնել տների խանձվելուն

Երեւանի քաղաքային հեռախոսացանցի գլխավոր ինժեներ Նիկոլայ Եղիազարյանը Նոյյան տապան գործակալության թղթակցի հետ զրույցի ժամանակ նշել հեռախոսակապի վաս աշխատանքի երկու գլխավոր պատճառները: Դրանցից մեկն ապօրինի էլեկտրագծերի անցկացումն է: Նման իրենաշեն լարանցումները շենքերում (ջրատար եւ այլ խողովակներով) բախտորդ հոսանքներ են առաջացնում: Հայտնի է, որ բախտորդ հոսանքները քայքայում են մետաղները. տարվա ընթացքում 1 ամպեր հոսանքը քայքայում է 9 կգ երկաթ կամ 36 կգ կապար: 1995-ի մարտին միայն Զեյթուն թաղամասում գրանցվել է տրամվայի եւ տրոլեյբուսի գծերի 400 ամպեր հոսանքի կորուստ չնախատեսված բեռնվածությունը: Նման քայքայումը անդրադառնում է երկաթբետոնե շինությունների, ջրատար եւ կոյուղու խողովակների վրա եւ արդյունքում կարող է նույնիսկ շենքերի քանդվելու պատճառ դառնալ: Սակայն բոլորից շատ այրվում են բարակ հեռախոսագծերը. դրանց այրվելը ստորգետնյա կաբելադրությունների վնասակար տարրերի է ծառայում: Ներկայումս Երեւանում քայքայման պատճառով շարքից դուրս են եկել 10 հազար միջկայանային միացման գծեր: Ն. Եղիազարյանը օրինակ բերեց Կիլիկիայի շրջանը, որ շուրջ 6 ամիս չեն աշխատել հեռախոսները, քանի որ ապօրինի էլեկտրագծերը անց են կացվել հեռախոսային հենարանների վրայով, որոնք այրվել են գերբեռնվածության պատճառով: Հեռախոսների վաս աշխատանքի երկրորդ պատճառը հեռախոսակայանների էլեկտրասնուցման անբավարարությունն է: Չնայած Հայաստանի կառավարության թիվ 61 որոշմանը, որի համաձայն այտոմատ հեռախոսակայանները (ԱՀԿ) պետք է ապահովվեն անխափան էլեկտրականությամբ, միայն մայիսի 22-28-ը արձանագրվել է Երեւանի ԱՀԿ-ների անջատման 92 դեպք 91 ժամ ընդհանուր տևողությամբ: ՆՏ

ԼԻԲԵՐԱԼ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է 1991-ից
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ձեւավորումը ՊԱՒԷԼ ԳԱԼՍՏԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային շարվածքը «Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

Հուլիսի 5-ին կայանալիք ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորների մոտեցող ընտրությունները զգալիորեն ակտիվացրել են հասարակական-քաղաքական կյանքը, խթանել են հասարակական-քաղաքական միտքը, առաջ մղել քաղաքական գործիչների ընտրանին, որից առավել հաջողակները ի դեմս Ազգային ժողովի պատգամավորների, երկու ամիս անց կսկսեն ձեւավորել Հայոց պետականության կերտման հաջորդ, եւ հուսով ենք, առավել գործնական

Այլ խոսքով, ժողովրդավարությունը առաջադրվում է հենց այդ հանգամանքով: Դա ոչ միայն գործառույթների բաշխում է իշխանության թեւերի միջեւ, այլ այնպիսի բաշխում, որ դրանցից յուրաքանչյուրը գործի ինքնուրույն, մյուսներից անկախ, սակայն ծառայի մեկ ընդհանուր ժողովրդի բարեկեցության ապահովման, օրինականության եւ ժողովրդական լայն ազատությունների ընձեռման ու պաշտպանության գործին: Միաժամանակ, դա իրավասությունների այնպիսի բաշ-

խումը, որը բխում էր ՀՌԱԿ-ի ծրագրային դրույթներից, պայմանավորեց դեռեւս մի քանի տարի առաջ կուսակցության ծավալած գործունեությունը ՀՀ Սահմանադրության նախագծի ստեղծման ուղղությամբ: Սահմանադրության սեփական նախագծի մշակում, «վեցյակի» քաղաքացիական համաձայնության Սահմանադրության նախագծի մշակում, ակտիվ մասնակցություն ՀՀ ԳԽ-ի Սահմանադրական հանձնաժողովի աշխատանքներին միասնական նա-

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԵՆՔ ՀՌԱԿ ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ ՊԼԱՏՖՈՐՄԸ

Խնդիր, որը սահմանադրական լուծում է պահանջում

հանգրվանը:

Այս մտահոգությամբ առաջնորդվելով, Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը («Ազգ»-ի 23-ը մայիսի համարում) ժողովրդին, հետեւաբար եւ ընտրողներին, ներկայացրել է ՀՌԱԿ-ի նախընտրական պլատֆորմի հիմնադրույթները, որոնց ամբողջությունը հանգում է ազատական ժողովրդավարությանը, ազգային շահերի եւ ժողովրդային կամքի գերակայության գաղափարախոսությանը կուսակցության նվիրվածության մեջ:

Կուսակցության քաղաքականության գլխավոր բնագավառներին՝ պետական շինարարությանը, տնտեսությանն ու սոցիալական կյանքին վերաբերող, պլատֆորմում ամփոփված հիմնադրույթները հստակեցնում են ընտրողի պատկերացումները նշված բնագավառներում կուսակցության մոտեցումների եւ անելիքների մասին: Սակայն ակնհայտ է, որ փաստաթղթերի բավական խտացված, ամփոփիչ բնույթը հնարավորություն չի տվել պարզաբանել եւ մանրամասնել առանձին դրույթները, մասնավորապես իշխանության թեւերի տարանջատման, ժողովուրդ-պետություն (տվյալ դեպքում ժողովուրդ-իշխանություններ) փոխհարաբերությունները, եւ այլն հասկացությունների ներկայացման դեպքում: Դրանցից կցանկանայինք առանձնացնել հատկապես իշխանության տարանջատման խնդիրը եւ կիսվել ընթերցողի հետ մեր մտորումներով: Ցանկացած կուսակցության քաղաքական պլատֆորմ ի վիճակի չէ իր մեջ ընդգրկելու յուրաքանչյուր հիմնադրույթի իրագործման կոնկրետ ծրագրի պարզաբանումը, ուստի այդ խնդիրը կփորձենք ներկայացնել տվյալ ուղղությամբ կուսակցության գործունեության մեկնաբանությամբ:

Ժողովրդավարական պետության, որի կայացմանն այդքան ձգտում են ռամկավարները, հանգում է իշխանության առանձին թեւերի՝ օրենսդիր, գործադիր եւ դատական, հստակ տարանջատման ձեւով:

խում է, որը հակակշռիչներ է ստեղծում իշխանության որեւէ թեւի անհարկի ոտնձգությունների դեմ, ապահովում օրենքի գերակայությունը, այսինքն՝ իշխանության տարբեր թեւերի հավասար պատասխանատվությունը օրենքի առջեւ:

Հայաստանը, մի տեւական ժամանակաշրջան, պետական շինարա-

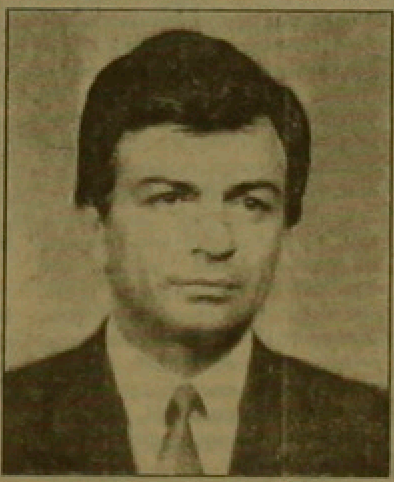

րության բնագավառում ավելի շատ կողմնորոշվում էր ընդհանուր պատկերացումների եւ մոտեցումների շրջանակում՝ օրախնդիր հարցերի լուծման մարտավարությամբ, դրանով իսկ զրկելով իրեն պետության հիմնական օրենքի հիման վրա ժողովրդավարական օրենսդրական նոր համակարգ ստեղծելու հնարավորությունից:

«Ազգային ժողովրդավարական շարժման գլխավոր դասը եղավ, ասված է ՀՌԱԿ նախընտրական պլատֆորմում, այն պարզ ճշմարտության գիտակցումը, որ իսկական ժողովրդավարական կարգերի՝ հաստատման միակ ճշմարտացի ճանապարհը քաղաքացու եւ ամբողջ ժողովրդի համամարդկային կամքն ու շահերը արտահայտող Սահմանադրության ընդունումն է եւ դրա հիման վրա ժողովրդավարական պետական համակարգի ստեղծումը, օրենքի գերակայության եւ օրինականության հաստատումը, քաղաքացիական հասարակության ձեւավորումը»: Պետք է ասել, որ այս դիր-

խագծի ստեղծման ուղղությամբ ահա այն հանգրվանները, որոնք բնութագրեցին ՀՌԱԿ-ի հետեւողական, կառուցողական մոտեցումները Սահմանադրական գործընթացին:

Եւ այսօր թե՛ աջից, թե՛ ձախից հնչող մեղադրանքները ՀՌԱԿ-ի հասցեին Սահմանադրության հարցում, կարծում ենք՝ անհարիր են իրականությանը եւ կրում են զուտ քաղաքական շահարկման բնույթ: Հանրապետության հիմնական օրենքի միասնական նախագիծը ունի (մեր մոտեցումների տեսակետից) լուրջ թերություններ, եւ հատկապես, իշխանության տարբեր թեւերի հստակ տարանջատման խնդրում: Մասնավորապես, նախագահական իշխանությունը, առանց համապատասխան հակակշիռների ապահովման, ուժեղացված է օրենսդիր իշխանության հաշվին, տեղական ինքնակառավարման համակարգը փաստորեն փոխարինված է կենտրոնացված կառավարման համակարգով եւ այլն: Հարց է առաջանում, արդյո՞ք մերժել Սահմանադրությունը այդ թերությունների պատճառով, թե՞ ընդունել այն պայքարելով նրա հետագա կատարելագործման համար: ՀՌԱԿ նախընտրական պլատֆորմը այս հարցին ուղղակի պատասխան չի տալիս, քանի որ այն մշակվել եւ ներկայացվել էր կուսակցության 4-րդ պատգամավորական ժողովին, երբ դեռ ԳԽ-ի Սահմանադրական հանձնաժողովը չէր ավարտել իր աշխատանքը: Պլատֆորմը ներկայացնում է միայն խնդրի կարեւորագույն առանցքները եւ շեշտում, որ խնդիրը զուտ Սահմանադրական լուծում է պահանջում:

Ներկայումս Սահմանադրության ընդունման հարցը դարձել է համակուսակցական քննարկման առարկա, որից հետո միայն Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը կկարողանա կողմնորոշել ժողովրդին:

ԱՐԱՄ ԲԱՐԱՅԱՆ
ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենադպիր, փիլիսոփայական գիտությունների թեկնածու

ՇԱԲԱԹՎԱ 7 ՕՐ

Հայաստանը կշարունակի բանակցությունները

Հացի գնի վերջնական ազատականացում

Շաբաթն սկսվեց գազատարի վերականգնման շնորհիվ էներգամատակարարման հավելյալ ժամեր ստանալու ազգաբնակչության սպասումով: Մինչ այդ տեղի էր ունեցել «Ռոսստոմէներգո» կոնցեռնի փոխնախագահ Բորիս Անտոնովի գլխավորած ռուս մասնագետների եւ հայկական կողմի հերթական աշխատանքային հանդիպումը, որը քննարկել էր հայկական ԱԷԿ-ի երկրորդ բլոկի վերագործարկման հետ կապված հարցեր: Չնայած դեռեւս ճշգրիտ թվական չի տրվում, այդուհանդերձ ՀՀ փոխվարչապետ Վիգեն Չիտեչյանը հավաստեց, որ ատոմակայանը կգործի միայն այն ժամանակ, երբ մասնագետները կհամոզվեն, որ լիակատար անվտանգությունն ապահովված է: Ատոմակայանը կթեթեւացնի անշուշտ էներգետիկ ճգնաժամը, բավարարելով նվազագույն պահանջարկի 30 տոկոսը եւ արտադրվող էներգիայի մոտ կեսը, բայց վիճակն էլ ավելի կբարելավվի, երբ վերագործարկվի նաեւ առաջին բլոկը:

Տարածաշրջանի երկրների միջեւ տրանսպորտային փոխադրումների, էներգիայի եւ առեւտրատնտեսական բնագավառների համագործակցության ամրապնդման կարեւոր քայլ էր Երեւանում, հունիսի 1-ին «Արմենիա» հյուրանոցում բացված հայ-իրանական-թուրքմենական եռակողմ հանդիպումը, արտգործնախարարների տեղակալների մակարդակով, որը նվիրված էր անցյալ տարվա 8-ին Իրանի Բենդեր Աբբաս քաղաքում երեք երկրների նախագահների համատեղ հայտարարության գործնականացման խնդիրներին: Հայաստանի շրջափակման վերացման տեսակետից այս կարեւոր նախաձեռնության վերջնարդյունքը հունիսի 24-ին Աշգաբադում Հայաստանի, Թուրքմենստանի եւ Իրանի արտգործնախարարների ստորագրելիք համաձայնություններն են լինելու:

Հայ-ադրբեջանական հակամարտության խաղաղ կարգավորման բանակցային գործընթացը տեղից շարժելու նպատակով մայիսի 31-ին Երեւան ժամանեց ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ Վլադիմիր Կազիմիրովը, որը հանդիպումներ ունեցավ ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի եւ արտգործնախարարության պաշտոնյաների հետ, հայկական կողմին կոչ անելով մասնակցել հունիսի 15-ին Հելսինկիում ակնկալվող բանակցություններին: Չնայած դեսպան Կազիմիրովը խուսափեց պատասխանել Մինսկի խմբի աշխատանքներին չմասնակցելու Հայաստանի որոշման փոփոխման մասին հարցին, այդուհանդերձ, ըստ քաղաքական դիտորդների, նա հայկական կողմին փորձել է համոզել վերադառնալ բանակցությունների սեղանի շուրջ: Համենայնդեպս, Կազիմիրովի այցելությանը հաջորդեց ՀՀ ԱԳՆ-ի հայտարարությունն այն մասին, թե Հայաստանը ողջունելով ԵԱՀԿ նախագահողի եւ Մինսկի խորհրդաժողովի համանախագահների կողմից գազատարի պայթեցումների դատապարտումը, որոշել է շարունակել իր մասնակցությունը Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության բանակցություններում: ԼՂՀ կենսագործունեության համար կարեւոր իրադարձություն էր ավելի քան չորսամյա ընդմիջումից հետո Ստեփանակերտի օդանավակայանի վերագործարկումը: Հայտնելով, որ այդ օրը ադրբեջանական օդուժի երեք կործանիչ օդ բարձրանալով փորձել են կասեցնել ԼՂՀ սահմանի երկայնքով, ԼՂՀ պաշտպանության նախարարությունը Ադրբեջանին նախազգուշացրեց, որ քաղաքացիական ինքնաթիռների դեմ սադրիչ գործողությունների կրկնման դեպքում ղարաբաղյան կողմը իրեն իրավունք կվերապահի համարժեք գործողությունների դիմել:

Բավականին ուշացումով, վերջապես, Հայաստանի ներքաղաքական կյանքը փոթորկած ՀՅԴ «Դրո» գաղտնի կառույցի գործով հրապարակվեց ՀՀ գլխավոր դատախազ Արտավազդ Գեւորգյանի մեղադրական եզրակացությունը: Գործն ուղարկվել է ՀՀ Գերագույն դատարան եւ ենթադրվում է, որ դատավարությունը կսկսվի մոտավորապես հունիսի երրորդ շաբաթվա ընթացքում: Մյուս կողմից հայտնի դարձավ, որ մայիսի 19-25 օրերին ՀՅԴ Բյուրոն ժողով է գումարել Մոսկվայում, որտեղ հերքվել է կուսակցությանը վերագրվող մեղադրանքները եւ ասվել, որ այդ ամբաստանությունները «ՀՅԴ-ն քաղաքականապես չեզոքացնելու եւ այն ազգային կյանքից օտարելու նպատակ են հետապնդում»: Խորհրդարանական ընտրություններով եւ սահմանադրության հանրաքվեով պայմանավորված, քաղաքական պայքարը անցյալ շաբաթ թեւակոխեց պետության հեղինակությանը դիպչող բացահայտումների ու մերկացումների հանգրվանը: Եվ տարօրինակն այն է, որ դեռեւս ոչ մեկը իր ձայնը չի բարձրացնում երեկվա գաղափարակիցների՝ միմյանց ամբաստանելու ու վարկաբեկելու մարմաջով պետական գաղտնիքներ բացելու արատավոր վարքագծին վերջ տալու պահանջով: Անցյալ շաբաթը նաեւ սահմանադրության նախագծի քննարկման սկիզբն էր: Մինչ պաշտոնական մամուլը տանում էր քարոզչություն ի նպաստ նախագծի, ընդդիմության մի մասի ներկայացուցիչները պահանջում էին հավասար հնարավորություն՝ պետական լրատվական միջոցներով սահմանադրության «ոչ» ասող իրենց խոսքը հասցնելու քաղաքացիներին: Անցյալ շաբաթվա ընթացքում Հայաստանի դիվանագիտական ներկայացուցչությունները երկու խոշոր մայրաքաղաքներում՝ Վաշինգտոնում եւ Փարիզում օժտվեց շենքերով: Կարեւոր այդ միջոցառումների ընթացքում տեղի ունեցան բացման հանդիսավոր արարողություններ:

Շաբաթվա կարեւորագույն իրադարձությունը Հայաստանում շուկայական հարաբերությունների ձեւավորման ճանապարհի քայլերից մեկի՝ հացի գնի վերջնական ազատականացումն էր, որին հետեւեց նվազագույն աշխատավարձի ու բոլոր տեսակի կենսաթոշակների որոշակի բարձրացումը: Հայաստանի կառավարության այս քայլը, որն անպայման հավելյալ զոհողություններ ու դժվարություններ է ենթադրում ժողովրդի կողմից, ըստ երեւույթին այլընտրանք չուներ:

ՀՐԱՆՏ ՅՈՐԴԱՆՅԱՆ

Սուրեն Զոլյան. Ազգային ժողովի թեկնածուների գրանցման շուրջ իրադրությունը լարվում է

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ. Հայաստանում լարված իրավիճակ է ստեղծվում առաջիկա Ազգային ժողովի թեկնածուների գրանցման շուրջ, գտնում է ՀՀ Գերագույն խորհրդի Արցախի հարցերի հանձնաժողովի քարտուղար, Գիտարդյունաբերական եւ քաղաքացիական միության (ԳԻԱՐՔՄ) առաջնորդներից Սուրեն Զոլյանը: Սնարք գործակալությանը տված հարցազրույցում նա հայտարարեց, թե տարածքային հանձնաժողովների անդամների նկատմամբ, որոնք ներկայացնում են տարբեր հասարակական քաղաքական կազմակերպություններ, ինչպես հայտնի է, կիրառվում է կաշառքի եւ սպառնալիքների քաղաքականությունը: Մերժում են թեկնածուների գրանցումը առանց օրինական հիմքի: Օրինակ, Զոլյանի ասելով, ԳԻԱՐՔՄ-ն միության վարչության այժմ հետաքննության մեջ գտնվող նախագահ, «Միենա» գործարանի տնօրեն Գագիկ Գրիգորյանից չի կարողանում ստանալ գրավոր համաձայնություն հուլիսի 5-ին կայանալիք ընտրություններին մասնակցելու վերաբերյալ: Զոլյանը նշել է, թե մինչեւ օրս հանրապետության գլխավոր դատախազից չի ստացվել Կենտրոնական հանձնաժողովի այն դիմումի պատասխանը, որը հղվել էր նրան՝ Գագիկ Գրիգորյանից անհրաժեշտ փաստաթուղթ ստանալու համար: Միաժամանակ, ասել է նա, դատախազությունը իրական գործ է հարուցել ոստիկանության աշխատակիցների դեմ, որոնք փորձել են բոլոր միջոցներով ցուցմունքներ կորզել Գրիգորյանի աշխատակիցներից: Այն տարածքներում, որտեղ Հայոց համազգային շարժում (ՀՀՇ) կուսակցության կողմից ղեկավարվող «Հանրապետություն» դաշինքի թեկնածուները չեն հավաքել ձայների անհրաժեշտ քանակությունը, ընտրատարածքային հանձնաժողովներում արհեստականորեն տապալվում է ստուգումը: Դա վերջիններիս նախագահներին հնարավորություն է տալիս իրենց ներկայացուցիչներին մտցնել հանձնաժողովի կազմի մեջ: Տարածքային հանձնաժողովների նախագահները կատարում են փորձագետ-ձեռագրաբանների ֆունկցիաներ՝ կամայականորեն ջնջելով ցուցակներից իրենց կարծիքով անհուսալի ստորագրությունները: Վերջում Զոլյանը նշել է նաեւ, որ ցուցակների մեջ առկա են փախստականների ստորագրությունները, որոնք ինչպես հայտնի է, ԿԸՀ-ի մայիսի 24-ի որոշմամբ զրկված են ընտրության իրավունքներից: ■

Երկաթգծի շահագործումը շահավետ է բոլոր կողմերին

Տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարարության լրատվական ծառայությունից հայտնեցին, որ Երեւանում էր գտնվում Իրանի Իսլամական Հանրապետության տրանսպորտի փոխնախարար Ռահիմ Մաղամին՝ Հայաստան-Իրան-Թուրքմենստան եռակողմ հանդիպման շրջանակներում: Նա իր այցելության երկրորդ նպատակը համարեց Հանրապետության տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարարության ղեկավարության հետ գործնական զրույցները՝ մի շարք կարեւորագույն խնդիրների շուրջ: Չնայած 2 երկրների տրանսպորտայինների համագործակցության՝ արդեն առկա արդյունքներին, փոխնախարարն այն համարեց դեռեւս նախնական փուլ: Նա մեծ հեռանկարներ է տեսնում հատկապես երկաթուղային բեռնափոխադրումների ասպարեզում, գտնելով, որ Նախիջեւանի տարածքով անցնող երկաթգիծը աշխատեցնելու դեպքում բեռնափոխադրումը նախկինում տարեկան 4 մլն տոննայի փոխարեն կարելի է հասցնել 7 մլն-ի (այդ դեպքում Սեւ եւ Պարսից ծոցի նավահանգիստները միացնելու հնարավորություն է ստեղծվում): Փոխնախարարը նշեց այդ երկաթգիծը շահագործելու քառակողմ շահավետությունը Վրաստանի, Հայաստանի, Նախիջեւանի եւ Իրանի համար: Նա ավելացրեց նաեւ, որ Հայաստանից վերադառնալուն պես անմիջապես կապվելու է ադրբեջանցի գործընկերների հետ եւ ակնկալում է փոխըմբռնում: Պրն. Ռահիմ Մաղամին համոզմունք հայտնեց, որ նույնիսկ դրա բացակայությունը երբեք խոչընդոտ չի կարող դառնալ Հայաստանի հետ համագործակցության իրենց ծրագրերի կատարման ճանապարհին: Իսկ 3-րդ կողմի աջակցության դեպքում 3-4 ամսից կաշխատի երկաթուղին, որից հետո եւս 2 տարի է պետք ծրագրերի իրականացման համար.

ՅՈՒ. Ա.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ազգային

— Սառը պատերազմի ավարտից հետո ակնհայտորեն տեղի է ունենում նոր աշխարհակարգի ձեւավորման գործընթաց: Ձեր կարծիքով, արդյոք վերջինս հասե՞լ է իր լրումին եւ եթե այո, ինչպե՞ս կբնութագրեիք այն:

— Սառը պատերազմը բավականին խորածավալ, համընդգրկուն ու լուրջ պատերազմ էր: Առհասարակ, մեծ պատերազմների ավարտից հետո տեղի են ունենում երկու հիմնական գործընթացներ՝ նախ հաղթող կողմը կամ դաշնությունը սահմանափակում եւ նվազագույնի է հասցնում պարտվող կողմի կամ դաշնության տարածքային, ռազմական եւ տնտեսական ներուժը եւ, ապագա պատերազմները կանխելու նպատակով ստեղծվում են միջազգային համապատասխան կառույցներ:

րացել են՝ ավելի մեծ ազատություն ընձեռելով նախկինում գերտերությունների ազդեցության ոլորտներում գտնվող երկրներին: Օրինակ, այսօրվա դրությամբ Ռուսաստանը, Կովկասի եւ Կենտրոնական Ասիայի երկրները, Թուրքիան եւ Իրանը կարելի է դիտել որպես մի առանձին համակարգ, որովհետեւ բոլոր այդ երկրները փոխկապակցված են այնպես, որ որոշ հարցերի ու գործոնների առնչությամբ համակարգի մի մասում տեղի ունեցող գործողությունները հակազդեցություն են առաջ բերելու համակարգի մեկ այլ մասում: Օրինակ, Կենտրոնական Ասիայում գոյություն ունեցող թուրքական գործոնի շահարկումը նպաստավոր է Թուրքիայի համար, սակայն մտահոգություն է առաջ բերում Ռուսաստանում, Հայաստանում եւ Իրանում: Ռուսական զոր-

լծակներ կամ՝ ցեղասպանության ճանաչման հարցի բարձրացում, 1921 թ. Կարսի պայմանագրի չեղյալ հայտարարելը եւ այդպիսով Արեւմտյան Հայաստանի տարածքների վերադարձման խնդրի առաջքաշում, քրդական հարցի սատարում, բացահայտ հակաթուրք համագործակցություն այն բոլոր երկրների հետ, որոնք Թուրքիայի հետ ինչ-ինչ տարաձայնություններ կամ վեճեր ունեն: Մի խոսքով, հնարավոր բոլոր ասպարեզներում վարել Թուրքիային հակազդելու ակտիվ քաղաքականություն:

Միամտություն պիտի լիներ կարծել, թե նույնիսկ այս բոլոր լծակների համատեղ կիրառումը որեւէ դրական տեղաշարժի կհանգեցնի Հայաստանի նկատմամբ Թուրքիայի վերաբերմունքի մեջ: Էլ ավելի մեծ միամտություն է ենթադրել, թե նման ճնշումներն ի զորու

Քանի դեռ մեր վարած քաղաքականությունը Թուրքիայի կամ որեւէ այլ երկրի նկատմամբ եւ այդ քաղաքականության պատճառով խորացող հարաբերությունները մեզ չեն տանում մի այնպիսի փակուղի, որտեղից իրադարձությունների անցանկալի զարգացման պարագայում չենք կարող վերադառնալ՝ առանց լրջորեն վտանգելու մեր ազգային շահերը, պետք չէ վախենալ համարձակ քայլերից:

Մենք գործ ունենք մի երկրի հետ, որն այս սկզբունքին գերազանց է տիրապետում եւ այն լավագույնս է օգտագործել իր պատմության ընթացքում: Ուստի, նրան կարելի է դիմակայել նույն այդ սկզբունքի կիրառումով:

— Հայաստանի հարաբերությունները Իրանի հետ, թվում է, կարող են շատ ավելի անկաշկանդ զարգանալ եւ

Հայաստան-Ռուսաստան եւ Հայաստան-ԱՄՆ հարաբերություններում այսօր հաստատված հավասարակշռությունը լավագույնս է համապատասխանում Իրանի շահերին, որը երկարորեն եւ արդյունավետորեն համակշռության նույն քաղաքականությունն է վարել երկու գերտերությունների նկրտումների բախման հանգուցակետում:

— Անդրադառնանք, վերջապես, թերեւս ամենակենսականին՝ Հայաստան-Ռուսաստան հարաբերություններին: Ի՞նչ կասեիք այս առնչությամբ:

— Այսօր Հայաստանում քաղաքական մտքի զարգացումներում ու խմորումներում Հայաստան-Ռուսաստան հարաբերությունների խնդիրը ձեռք է բերել համարյա «լինել թե չլինել» սուր երկփեղկվածության բնույթը: Ոմանք, պաշտպանելով Հայաստանի ներկայիս իշ-

Հայաստան. Հակասարակշռված քաղաքականություն

«Ազգի» հարցերին պատասխանում է ՀՀ արտաքին գործերի փոխնախարար Վարդան Օսկանյանը

Այդպես եղավ Նապոլեոնի պարտությունից հետո, երբ 1814 թ-ին հրավիրված Վիեննայի վեհաժողովի որոշումների համաձայն, Ֆրանսիայից հետ վերցվեցին նրա գրաված տարածքները, եւ Եվրոպայում ստեղծվեց մի կառուցակարգ՝ Եվրոպական դաշինքը, որը կոչված էր պահպանելու պատերազմի ավարտից հետո առաջ եկած ուժերի հավասարակշռությունը, եւ որի շնորհիվ հաջողվեց պահպանել խաղաղությունը հաջորդ հարյուր տարիների ընթացքում: Նույնը կատարվեց Վերսալում, ուր սահմանափակվեցին Գերմանիայի եւ նրա դաշնակիցների տարածքները, սահմանվեցին պատժամիջոցներ ու ռազմատուգանքներ, իսկ որպես խաղաղության ապահովման կառուցակարգ, ստեղծվեց Ազգերի լիգան: Երկրորդ աշխարհամարտից հետո կայանալիք նոր աշխարհակարգի հիմքերը դրվեցին Թեհրանում, Յալթայում եւ Պոտսդամում: եւ պարտյալ Գերմանիայի ու նրա դաշնակիցների դեմ գործադրվեցին սահմանափակումների, խաղաղության ապահովման (Միավորված ազգերի կազմակերպություն, ՆԱՏՕ) եւ նոր աշխարհակարգի ձեւավորման տնտեսական կառուցակարգերը (Միջազգային արժութային հիմնադրամ, Համաշխարհային բանկ):

Սառը պատերազմի ավարտից հետո վերոհիշյալ երկու գործընթացները նույնպես տեղի էին ունենում, բայց, որովհետեւ Ռուսաստանը կապիտուլյացիայի չենթարկվեց, դրանք ընթանում են որակապես տարբեր մակարդակներով եւ արագությամբ: Եթե նախորդ պատերազմներից հետո դրանք տեղի էին ունենում միանգամից, միջազգային խորհրդաժողովների հրավիրմամբ (Վիեննա, Վերսալ, Պոտսդամ), ապա ներկայումս գործընթացն ունի շարունակական, անուղղակի ու դանդաղ բնույթ:

Ռուսաստանը գիտակցում է, որ այդ գործընթացները օբյեկտիվորեն տեղի են ունենում, սակայն ի վիճակի չէ դրանց բացահայտորեն դիմադրելու, քանի որ կզրկվի Արեւմուտքի տնտեսական օգնությունից, կենթարկվի միջազգային մեկուսացման ու նման վարքագծով կարող է խոր ճեղքվածք առաջ բերել այս անգամ ոչ թե Արեւելքի ու Արեւմուտքի, այլ իր եւ մնացյալ աշխարհի միջեւ: Ուստի այնքան ժամանակ, որքան շարունակվում է այդ գործընթացը, եւ չեն որոշվել նոր աշխարհակարգի կանոնները, լուրջ բարդություններ են առաջանալու Հայաստանի նման փոքր երկրների համար:

— Այնուամենայնիվ, ակներեւ է, որ նախորդ աշխարհակարգի ուժերի հավասարակշռությունը խախտվել է: Արդյո՞ք կարծում եք, որ ստեղծվել է ուժերի նոր հավասարակշռություն:

— Սառը պատերազմի օրերին տարածաշրջանները որոշարկվում եւ բնորոշվում էին ուժերի համաշխարհային հավասարակշռության դիտանկյունից եւ ոչ թե այն խորացնող հիմնարար առանձնահատկությունների, որ բնորոշ են որեւէ կոնկրետ տարածաշրջանի անդամ երկրներին: Այս նոր համակարգում ուժերի համաշխարհային ընդհանուր հավասարակշռությունը տեղը զիջել է առանձին տարածաշրջաններում ուժերի հավասարակշռությանը, քանի որ տարածաշրջանային ուժերի հանդեպ եղած սահմանափակումները վե-

րերի տեղակայումը Ղարաբաղում, որ համապատասխանում է Ռուսաստանի աշխարհաքաղաքական շահերին, մտահոգիչ է Թուրքիայի, Իրանի եւ Ադրբեջանի համար, եւ այլն: Առավել եւս տնտեսական առումով այս տարածաշրջանի երկրների միջեւ առկա են այնպիսի խիստ փոխշահագրգռություններ ու փոխկապակցվածություն, որը նույնպես հուշում է, թե այս տարածաշրջանը պետք է դիտել որպես մի համակարգ եւ վերլուծության ենթարկել ըստ այդմ:

— Ինչպե՞ս եք գնահատում այդ համակարգը:

— Ցանկացած համակարգ ընկալելու եւ վերլուծության ենթարկելու համար նախ հարկավոր է գտնել այն մի քանի առանցքային բաղադրատարրերը, որոնք այս կամ այն չափով բնորոշում են որեւէ կոնկրետ համակարգի բնույթն ու էությունը: Հարկավոր է նախ որոշել, թե ովքեր են այդ համակարգում գլխավոր դերակատարները եւ թե ինչ նպատակներ են նրանք հետապնդում: Երկրորդ, պետք է որոշել համակարգում առկա բեւեռացման աստիճանը եւ, վերջապես, այդ համակարգի անդամների միջեւ եղած փոխկապվածության աստիճանը: Հարկավոր է քննարկել նաեւ այն հարցը, թե որքանո՞վ է կայուն այս համակարգը, որոնք են այն ապակայունացնող գործոնները, եւ արդյոք կա՞ն կայունությունն ապահովելու ընդունակ կառուցակարգեր: Դժբախտաբար, այն համակարգը, որի մասն ենք մենք, խիստ անկայուն է: Ապակայունացնող գործոններն այս համակարգում բազմաթիվ են. ազգային ինքնորոշման խնդիրներ, նավթամուղ, տնտեսական ճգնաժամ, իսլամական արմատականություն եւ այլն: Իսկ կայունություն ապահովող կառուցակարգերը առհասարակ բացակայում են: Առավել եւս, համակարգը բեւեռացված է նրա երեք գլխավոր դերակատարների՝ Ռուսաստանի, Իրանի եւ Թուրքիայի միջեւ, որոնցից յուրաքանչյուրը հետապնդում է իր նպատակը:

— Դուք հիշատակեցիք տարածաշրջանի «գլխավոր դերակատարներին»: Ինչպե՞ս եք գնահատում Հայաստանի հարաբերությունները նրանց հետ: Օրինակ՝ Թուրքիայի:

— Սովորաբար Թուրքիայի հանդեպ Հայաստանի քաղաքականության գնահատականները տրվում են երկու հիմնական գործոնների նկատառմամբ: Առաջինը՝ ներկա կարճատեւ ժամանակահատվածում ձեռք բերված կոնկրետ արդյունքներն են, իսկ երկրորդը կարելի է բնորոշել իբրեւ առավելապես հոգեբանական զգացական գնահատական, ուր արտացոլվում են անցյալի փորձությունը եւ «զոհի բարդույթը» հաղթահարելու միտումները:

Այս ամենին հակադրվում է Թուրքիայի հանդեպ Հայաստանի այսօրվա քաղաքականությունը, որի հիմքը պրագմատիկ, հեռանկարային եւ ոչ զգացական մոտեցումներն են:

Ըստ շատերի, Թուրքիայի հետ հարկավոր է վարել կոշտ քաղաքականություն՝ անընդհատ նրան պահելով ճնշման տակ: Ես կարծում եմ, որ կա ճնշման երկու եղանակ. դրական եւ բացասական: Բացասական ճնշման քաղաքականությունն իրագործելու մի շարք

են փորձում խարխլելու թուրքական պետության հիմքերը: Լավագույն դեպքում դրանք մանր գլխացավանքներ են պատճառելու: Ընդհակառակը, նման քաղաքականությունը կփակի Թուրքիայի հետ ներկայում եւ ապագայում համագործակցելու բոլոր դռները, միաժամանակ Հայաստանը զրկելով

խուսանավարելու եւ այլընտրանքների ապավինելու հնարավորությունից, անշահեկան դիրքում կհայտնվի Վրաստանի, Ռուսաստանի եւ Իրանի հետ վարվող բանակցային գործընթացում: Ավելին, այդպիսով Թուրքիայի համար կհեշտանա եւ կարդարացվի Հայաստանի նկատմամբ թշնամական եւ ագրեսիվ քաղաքականության որդեգրումը՝ ընդհուպ մինչեւ ռազմական ոտնձգությունների դիմելը:

Անհամեմատ ճիշտ ու արդյունավետ կլինի դրական ճնշման քաղաքականությունը: Վերջինիս միջոցով կարելի է հասնել շատ ավելի մեծ արդյունքների, քան առաջին մոտեցման դեպքում, ընդ որում, ապահովագրվելով առաջինի անխուսափելի բացասական հետեւանքներից: Դրական ճնշման լծակներ կարող են հանդիսանալ դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման չդադարող հորդորները, մարդասիրական օգնության համար տարանցիկ ճանապարհներ տրամադրելու պատրաստակամությունը եւ ղարաբաղյան հակամարտության հարցում անկողմնակալ կեցվածք ընդունելու համար կոչերը:

Նման քաղաքականությունը Թուրքիային որոշակի զսպվածություն կպարտադրի, հնարավորություն չի տա բացահայտորեն հակազդելու Հայաստանին, նրա վրա կիրառելի միջազգային ճնշում արձագանքելու Հայաստանի բարի կամքին: Ուստի, նկատի ունենալով, որ բացասական ճնշման քաղաքականությունը Հայաստանի համար ոչ միայն դրական հետեւանք ունենալ չի կարող, այլեւ հղի է անցանկալի բազմաթիվ ներունակ հետեւանքներով, իսկ դրական ճնշումը առնվազն չի բացառում գոնե ապագայում նորմալ հարաբերությունների հաստատումը, նախապատվությունը միանշանակորեն պետք է տալ երկրորդին, որը եւ գործնականորեն անհրաժեշտ է եւ, մանավանդ, հեռանկարային:

խոստումնալից հեռանկարներ ունենալ, քան Թուրքիայի դեպքում:

— Իրոք, Հայաստան-Իրան փոխհարաբերությունները չեն կրում անցյալի քաղաքական ու հոգեբանական բարդույթների բեռը, ինչպես Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների դեպքում, սակայն դրանց վերջին երեք տարիների պատմությունը ցույց է տալիս, որ դրանք եւս որոշակիորեն անմիանշանակ հունով են զարգանում՝ պայմանավորված այն բանով, թե երկու երկրները տարածաշրջանային ինչ չափումների ու քաղաքականության համատեքստում են դիտարկում այդ հարաբերությունները: Մեկ անգամ եւս նկատենք, որ միջազգային խստորեն երկբեւեռ համակարգի փլուզումից հետո առավել մեծ կարեւորություն են ձեռք բերել հատկապես ուժերի տարածաշրջանային հավասարակշռության հաստատմանը նպատակաուղղված քաղաքական ջանքերը:

Իրանը, ելնելով իր իսկ՝ շահերից, իրոք ցանկանում է խորացնել, զարգացնել երկկողմ հարաբերությունները Հայաստանի հետ, սակայն մյուս կողմից թե՛ օբյեկտիվ եւ թե՛ սուբյեկտիվ բնույթի մի ամբողջ շարք գործոններ խոչընդոտում են դրան:

Իրանի դիտանկյունով, հզոր եւ բարգավաճ Հայաստանը միաժամանակ նպաստելու է թե՛ թուրք-իրանական հակասություններում հավասարակշռող գործոնի առաջացմանը, թե՛ հյուսիս-հարավ ցանկալի առանցքի ստեղծմանն ու Ռուսաստանի հետ Իրանի կապերի ամրապնդմանը: Քաղաքականապես կայուն ու տնտեսապես բարգավաճ Հայաստանը նաեւ ամրապնդելու է Իրանի բանակցային դիրքերը Ադրբեջանի, ինչպես նաեւ տարածաշրջանային մյուս պետությունների հետ:

Այս դրական զարգացումներն ունեն նաեւ այն օբյեկտիվ հիմքը, որ երկու պետությունները չեն սպառնում մեկը մյուսի անվտանգությանը, տարածքային պահանջներ չունեն միմյանցից եւ չունեն միմյանց ներքին գործերին միջամտելու լծակներ:

Դժկամության եւ առաջ եկած խոչընդոտների պատճառները բազմաթիվ են. ամենից առաջ այս հարցում վճռական դեր է խաղում ղարաբաղյան հակամարտությունը եւ, հատկապես, ղարաբաղյան ուժերի տարածքային առաջխաղացումները:

Մյուս բարդությունը Հայաստան-ԱՄՆ հարաբերություններն են, որոնց բնականոնությունը եւ ակտիվությունը որոշակի անհանգստություններ է պատճառում Իրանին, որը երկյուղում է, թե Հայաստանը կարող է դառնալ իր բնածի Միացյալ Նահանգների հովանավորյալն ու շահերի արտահայտիչը տարածաշրջանում:

— Հայաստան-Ռուսաստան հարաբերությունների խնդիրը նույնպես անորոշություններ է առաջ բերում Իրանում, ուր առկա է Ռուսաստանի շահերին չհակադրվելու եւ նրա ազդեցության ոլորտներում միջամուխ չլինելու ընդգծված միտումը: Այս առումով, պետք է նշել սակայն, որ Հայաստանի ներկայիս վարած հավասարակշռված քաղաքականությունը այս երկյուղներն արդեն իսկ ի չիք է դարձրել, քանի որ

խանությունների՝ իրենց կարծիքով միանշանակորեն ռուսամետ քաղաքականությունը, գտնում են, որ Հայաստանը կորցնում է Ռուսաստանից իր կախվածությանը վերջ դնելու, նրա ազդեցության ոլորտից մեկընդմիշտ ձերբազատվելու զուգե եզակի պատմական առիթը: Այս պնդումների դիմաց բերվում են, սակայն, նաեւ նրանց հակափաստարկները, ովքեր հավերժ Ռուսաստանի հետ լինելու հարցը համարում են Հայաստանի ճակատագիրն ու անխուսափելի նախասահմանումը: Քաղաքական ճակատագրապաշտների այս թեւից լսվում են անգամ Ռուսաստանի Դաշնությանը միանալու կոչեր:

Այսօր Հայաստանի առջեւ կանգնած քաղաքական խնդիրը ոչ թե Ռուսաստանից կախված կամ նրանից անկախ լինելու հարցն է, այլ այն, թե արդյոք Հայաստանը շարունակելո՞ւ է գտնվել Ռուսաստանի ազդեցության ոլորտում եւ լինել հզոր հարեւանի «քաղաքական հաճախորդը», թե՞ կարողանալու է նրա հետ մշակել հավասար հարաբերություններ ու վարել այնպիսի անկախ արտաքին քաղաքականություն, որով սպառնալիքի տակ չեն դրվի Ռուսաստանի քաղաքական շահերն ու առանձնապես՝ անվտանգությունը:

Պետք է հասկանանք, որ հանուն Ռուսաստանից լիակատար «անկախացման» հարցականի տակ չեն կարող առնվել հենց Հայաստանի անվտանգության շահերը, որոնց պաշտպանությունն անկայուն իրադարձություններով հագեցած անցումային այս փուլում Հայաստանի քաղաքական գերխնդիրն է:

Մյուս կողմից, ճիշտ չի լինի ասել, որ Հայաստանի ճակատագիրը միանշանակորեն կախված է Ռուսաստանից: Քաղաքականության մեջ, որը սուբյեկտիվ գործոնների ազդեցությամբ երբեմն ճեղքվող, սակայն հիմնականում պատմականորեն օբյեկտիվ եւ օրինաչափ գործընթացների ամբողջություն է, ճակատագիրն ու ճակատագրապաշտությունն առհասարակ տեղ չունեն: Ուստի եւ ճիշտ չէ խոսել նաեւ «ճակատագրերի համընկման» մասին: ԱՄՆ-ի առաջին նախագահ Ջորջ Վաշինգտոնն ասել է, որ որեւէ երկիր պետք չէ ակնկալել ավելին, քան թե լադրում են նրա շահերը: Իրոք, ոչ թե «ճակատագիրը», այլ «շահն» է քաղաքական բառապաշարի կարեւոր բաղադրատարրն ու հիմնառանցքային հասկացությունը: Եւ քաղաքականության մեջ էլ, հետեւաբար, չի կարող լինել «ճակատագրերի համընկնում», այլ միայն հարափոփոխ շահերի համընկնում պատմական տվյալ պահին եւ տվյալ իրադրության մեջ:

Հայաստան-Ռուսաստան հարաբերությունների զարգացման ուղղությունն, այդպիսով, ներկայումս բաղկացած է լինելու հետեւյալ հիմնական գործոններից՝ նախ Ռուսաստանն ինչպես է սահմանելու իր շահերը հետսառըպատերազմյան աշխարհում եւ ինչ ձեւերի ու միջոցների գործադրությամբ է հետամտելու դրանք, ապա՝ ինչպես են զարգանալու Ռուսաստան-Արեւմուտք եւ, հատկապես, Ռուսաստան-ԱՄՆ հարաբերությունները ու, վերջապես, ինչպես են զարգանալու Ռուսաստան-նորանկախ հանրապետություններ, մասնավորապես, Ռուսաստան-Ադրբեջան հարաբերությունները:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

1988-ի երկրաշարժից հետո, Հայաստանի ողբերգությամբ ողջ աշխարհի կողմից ձգվող մարդասիրական օգնության անհապաղ ալիքը ի զորու եղավ տապալել միջպետական փոխհարաբերությունների ոլորտում առկա այն արգելքները, որոնք խորհրդային կարգերի և գաղափարախոսության հետևանք էին։ Ֆրանսիական մարդասիրական ընկերությունների ու ասում է ընկերակցության ներկայացուցիչ Ժիրայր Մարկոսյանը։ Այժմ արդեն զբաղվելով նաև Երևանում, մշակել և իրականացնում ենք այդ ծրագրեր»։ ECHO-ի հետ սերտ համագործակցության արդյունքում «Ազնավուր Հայաստանին» կազմակերպությունը Արմավիր համայնքում բացել է մանկական սննդի գործարան, Երևանի Էրեբունի հիվանդանոցում վերանորոգել է դպրոցներում ծնողազրկությունների կառավարման ուսուցմամբ), զբաղվում ֆրանսերենի դպրոցը Երևանում. CONSILIA-ն ինժեներների բաժնետիրական ընկերությունը։ GIA-ի SOS ARMENIE մասնաճյուղը ներկայումս իրականացնում է Սպիտակի երկրաշարժից տուժած շենքերի վերականգնման աշխատանքների ղեկավարումը, ինչպես նաև նույն քաղաքում մանկապար-

ԿԱՊԵՐ

Ֆրանսիական կազմակերպությունները Հայաստանում

կազմակերպությունները առաջիններից էին, որոնք օգնության ձեռք մեկնեցին Հայաստանին։ Ներկայումս Հայաստանում գործում են շուրջ երկու տասնյակ հայ-ֆրանսիական և միջազգային (որին իր մասնակցությունն է բերում նաև ֆրանսիական կողմը), այնպիսի կազմակերպություններ, ինչպիսիք են Միջազգային ձեռնարկում ընդդեմ սովի (AISF), Զարգացման և առողջապահության եվրոպական գործակալությունը (AEDES), ECHO, Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտե (CICR) ու Ֆեդերացիա (FICR), Ֆրանսիական կարմիր խաչ և այլն։ 1995-ի հունվարից Հայաստանում իր աշխատանքն է ծավալել «Էքիլիբր» (EQUILIBRE) կազմակերպությունը, որն իր գործունեության շուրջ 20 տարիների ընթացքում մեծ ճանաչման է արժանացել մասնավորապես Եթովպիայում, Սոմալիում, Մալիում, Իրաքում, Հարավսլավիայում, շատ այլ երկրներում ցուցաբերած մարդասիրական օգնության շնորհիվ։ «Մենք զերծ ենք ռասայական, կրոնական, քաղաքական խտրականությունից,- նշում է Զուգակցության խմբի ղեկավար Էլիան Դյուրեյը,- «Էքիլիբր»-ը գնում է այնտեղ, որտեղ պահանջվում է մարդասիրական օգնություն։ Ներկայումս կազմակերպությունը իր գործունեությունը ծավալել է շուրջ 15 երկրներում։ Հայաստանը և Ադրբեջանը հետխորհրդային առաջին հանրապետություններն են, որտեղ «Էքիլիբր»-ը բացել է իր ներկայացուցչությունները»։ «Էքիլիբր»-ը Հայաստանում կազմակերպում է իր աշխատանքները սննդի բաշխման, շենքերի վերանորոգման և կրթության բնագավառներում։

1988-ի ապրիլից 7 օր անց Փարիզում, Շառլ Ազնավուրի նախաձեռնությամբ ստեղծվեց «Ազնավուր Հայաստանին» ընկերակցությունը, որն այժմ դարձել է ECHO-ի (Եվրահանձնաժողովի) հետ գործակցող առավել կարևոր մարդասիրական կառույցներից։ «Մինչև 1993թ. այդ սիրոն մինչև Երևանում մեր գրասենյակի հիմնադրումը, կազմակերպության գործունեության նպատակն էր շտապ կերպով Հայաստան [illegible] սննդամթերք և դեղորայք,

Քիթ-կոկորդի ու ատամնաբուժական բաժանմունքները և այլն։ Բացի այդ, ինչպես նշում է «Ազնավուր Հայաստանին» կազմակերպության տեղի շինարարական աշխատանքների տեխնիկական վերահսկողությունը։ Բացի այդ SOS ARMENIE-ն վերահսկում և տնօրինում է նաև

տեղական ներկայացուցիչ Մարո Տերտերյանը,- ծրագրված է նաև նյութապես կամ սարքավորումներով օժանդակել Գորիս քաղաքի ախտորոշման և Մարաշի օրթոպեդիկ հիմնարկություններին»։ Ներկայումս պայմանավորվածություն է ձեռք բերվում ՀՀ էներգետիկայի և վառելիքի նախարարության հետ, Երևան քաղաքին 75 օրվա ընթացքում յուրաքանչյուր 2 ժամ էլեկտրաէներգիա մատակարարելու վերաբերյալ («x+2» ծրագիր)։ Հիմնական սկզբունքը, որով առաջնորդվում է «Ազնավուր Հայաստանին» կազմակերպությունը, Ժիրայր Մարկոսյանի խոսքերով, «փոքր ծախսերով առավել արդյունավետություն»։

«Հայկական միջմասնագիտական խմբավորումը» (GIA) հիմնադրվել է Փարիզում, 1981 թ-ին։ 1988-ի երկրաշարժից հետո GIA-ն մասնակցել է մարդասիրական օգնությանը։ Թեև ամսական մոտավորապես 2 կմ դեղամիջոց և հագուստ է առաքվում Հայաստան, այնուամենայնիվ, դա չէ բնորոշում GIA-ի աշխատանքի բուն նպատակը։ GIA-ի կառույցներից են ճարտարապետների և նախագծողների հայկական միությունը (UAFAC), ուսանողների հայկական միությունը (UAE), Մենեջմենթի կենտրոնը Հայաստանում (CEMA` շուկայական տնտեսության այդ օբյեկտներ Գյումրիի նախնական [illegible] «Արեւիկ» համատեղ ընկերությունը, Կապանի հյուսվածքեղենի գործարանը, հացի փռերի միավորումը, անասնակերի արտադրության միավորումը և այլն։

«GIA-ի համար կարևոր են այն բոլոր հարցերը, որոնց լուծումը կարող է նպաստել Հայաստանի բարգավաճմանը», ասում է կազմակերպության հայաստանյան ներկայացուցիչ Մերի Զարյանը։

Շուրջ երկու տասնյակ փոքր ու մեծ ոչ կառավարական կազմակերպություններ այսօր իրենց հնարավորության չափով փորձում են լուծել այդ հարցերը։ Նրանք նաև շատ ընկերակցություններ, որոնք, ինչպիսիք են օրինակ` ֆրանսահայ բժիշկների միությունը (UMAF), CBAF-ը, «Կոոպերացիոն Արմենիան», Հոգեվերլուծական հետազոտությունների ֆրանս-հայկական ընկերությունը, Սեղամի (քաղաքի [illegible]), չունենալով Երևանում մշտական ներկայացուցչություն, այնուամենայնիվ իրենց նպաստն են բերում Հայաստանին։

Առողջապահության բնագավառում մեծ է «Բժիշկներ առանց սահմանի. Ֆրանսիա» ու «Եվրահամայնքի բժիշկներ» (M.B.Com.) կազմակերպությունների օժանդակությունը։

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՍԱՍՈՒԼ

Ժիրայր Լիպարիտյան. PKK-ն Հայաստանում տեղ չունի

Սկիզբը էջ 1

– Երկխոսությունը շարունակելու ուղղությամբ ինչպիսի քայլեր եք ձեռնարկում։

– Ղարաբաղում նոր ընդհարումները կանխելու ուղղությամբ մենք օգտագործեցինք մեր բոլոր հնարավորությունները եւ այդ ոգով էլ շարունակելու ենք, մի հանգամանք, որը դրականորեն կազդի տարածաշրջանում ու Ադրբեջանում հրադադարի պահպանմանը։ Կարծում եմ, որ Թուրքիայի կառավարությունն զգում է այս քայլերի կարեւորությունը։ Առջեւում դեռեւս նոր անելիքներ կան։ Դրա համար ժամանակ է պահանջվում։ Օդային միջանցքի բացումը Թուրքիայի կողմից կարեւոր քայլ էր։ Մենք էլ շատ գոհ ենք։ Բայց պետք է նկատի ունենալ մի կարեւոր հանգամանք. այն, որ տեխնիկական առումով, միջանցքի բացումից հետո կատարվող թռիչքների տեւողությունը մի քանի ժամով կրճատելուց բացի Հայաստանը ուրիշ ոչ մի օգուտ չստացավ։ Առանց այն էլ միջանցքը փակելու անհրաժեշտությունը չկար, քանի որ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ օդային միջանցքը երբեք չփակվեց։

– Բայց սահմանային դարպասները բացելու դեպքում հնարավոր է, որ ահաբեկիչները Հայաստանի տարածքով թափանցեն Թուրքիա։

– Մենք մեր երկրում ահաբեկչության որեւէ դրսեւորում երբեք թույլ չենք տա։ Հայաստանում, ահաբեկչությունը, ինչ տիպի արմատներ էլ այն ունենա, միշտ էլ կարգելվի։ Մեր տարածքների օգտագործումը ահաբեկիչների կողմից բացառվում է։

– Ձեր եւ Բաքվի միջեւ երկխոսություն գոյություն ունի՞ արդյոք։

– Այո։ Պաշտոնության նախարարները մշտական կապի մեջ են։ Բացի դրանից, լինում են դեպքեր, երբ անհրաժեշտությունից ելնելով նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը շատ կապվում է նախագահ Ալիեւի հետ։ Բայց այսուհանդերձ Ադրբեջանը Ղարաբաղի, Նախիջեւանի և տարածաշրջանին առնչվող մյուս հարցերը անտես[illegible] միմյանց է կապում։ Բացի դրանից, Ադրբեջանը հենց սկզբից դնում է Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցը, իսկ դրա հետեւանքով մյուս բոլոր խնդիրները դառնում են անլուծելի։ Ադրբեջանը պնդում է, որ Ղարաբաղը Ադրբեջանի ներքին հարցն է։ Իսկ եթե Թուրքիան էլ Հայաստանի հետ հարաբերությունների հարցում ղեկավարվի նման սկզբունքով, ապա բուն հայկական հարաբերությունները, բնականաբար, պետք է ելնեն Բաքվի ներքին քաղաքական պահանջներից։ Այնպես որ, հարաբերությունների բարելավումը կօգնի նաեւ այս հարցի կարգավորմանը։ Այդ հարցում ես չեմ կասկածում։ Ինչ հարցի կարգավորմանը պատրաստ ենք մոտենալ ոչ թե անմիջապես, այլ [illegible] կառույցի, ամենանպաստավոր կետից։

Ինչպես հայտնի է, Ղարաբաղում մենք հրադադար հաստատեցինք։ Իսկ այժմ հարկավոր է ձեռնարկել գրավյալ տարածքների մեծ մասից զորքերի դուրսբերման եւ շրջափակման հետ կապված առաջնային խնդիրները։ Ղարաբաղի կարգավիճակի հետ կապված հարցը վերջում պետք է լուծել։ Գրավյալ տարածքներից զորքերը դուրս բերելուց հետո Ադրբեջանը, շրջանում ՄԱԿ-ի խաղաղապահ ուժերի տեղաբաշխումից Ղարաբաղը, իսկ շրջափակումը վերացնելուց բոլոր...

Թ. Չիլլերի կուսակցությունը համոզիչ հաղթանակ է տարել

Թուրքիայում իշխանության տեղական մարմինների կիրակի օրը կայացած մասնակի ընտրությունների ժամանակ համոզիչ հաղթանակ է տարել երկրի վարչապետ Թանսու Չիլլերի գլխավորած կառավարող Ճշմարիտ ուղի կուսակցությունը։ Ինչպես հունիսի 5-ին Նիկոսիայից հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակիցը, Ճշմարիտ ուղի կուսակցությունն ստացել է ընտրողների ձայների 39,1 տոկոսը այն բոլոր վարչական օկրուգներում, որտեղ քվեարկություն է տեղի ունեցել։ Քաղաքացիներին հղված ուղերձներից մի մեջ Թ. Չիլլերը նշել է, որ Ճշմարիտ ուղի կուսակցության շոշափելի հաջողությունը «նրա առջեւ բացել է դռները 1996 թվականի ընդհանուր ընտրություններում իշխանության գլուխ բարձրանալու համար»։ Տեղական իշխանության մարմինների մասնակի ընտրությունները երկրի քաղաքական դիտորդների կողմից դիտվել են որպես Թ. Չիլլերի դիրքերի կայունության յուրատեսակ մինի հանրաքվե։

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

«ՍԱՆՏՈՒՐՍ»
ֆիրման առաջարկում

10 ԱՆՄՈՌԱՆԱԼԻ ՕՐ ԿԻՊՐՈՍՈՒՄ

Բուլղարական «ՍԱՆՏՈՒՐՍ»` ֆիրման յուրաքանչյուր 10-օրը մեկ կազմակերպում է ուղիղ թռիչք ԵՐԵՎԱՆ - ԼԱՌՆԱԿԱ (Կիպրոս):

Առաջին թռիչքը հուլիսի 10-ին:

Բարձրակարգ հյուրանոց (ծովից 100մ հեռավորության վրա)

Երկտեղանոց համարներ (հեռախոս, հեռուստացույց, սառնարան, խոհանոց).

3-օրյա էքսկուրսիա ՊՈՐՏ - ՍԱՅԻԴ (Եգիպտոս) եւ Երուսաղեմ կիպրական օվկիանոսային «Ապլանպե» ջերմանավով:

Ֆիրման առաջարկում է նաեւ 2-շաբաթյա հանգիստ Բուլղարիայի «Զոլոտիե Պեսկի» ծովափում:

Ցանկության դեպքում դիմել`
«Անի» հյուրանոց, 512 սենյակ
եւ Հ.Պարոնյանի փ. 1 (Ձկան խանութի դիմաց)
Հեռ. 59-45-12, 53-15-00, 53-45-23

ՏԱՐԱԾՔ

Քննարկում են Հայիթիի իրադրությունը

Հունիսի 5-ին Հայիթիում բացվել է Ամերիկյան պետությունների կազմակերպության 25-րդ գլխավոր ասամբլեան։ Համաժողովին մասնակցում են Ամերիկյան պետությունների կազմակերպության 34 անդամ երկրների արտաքին գործերի նախարարները։ Սպասվում է շուրջ 700 պատգամավորների ժամանում, դրանց թվում նախարարներ, դեսպաններ, փորձագետներ եւ խորհրդականներ։ Սպասվում է, որ պատգամավորները կքննարկեն Հայիթիի տնտեսական դրությունը, որը գործնականորեն չի լավացել գեներալ Ռաուլ Սեդրասի ռազմական ռեժիմի տապալումից եւ օրինական նախագահ Ժան Բերտրան Արիստիդի իրավունքների վերականգնումից հետո։

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Լիսաբոն. Զբոսաշրջիկությունը` հիմնական աղբյուր

ԼԻՍԱԲՈՆ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ։ Պորտուգալիայի առեւտրի եւ զբոսաշրջության նախարարությունը հաղորդեց, որ իր հաշվարկներով այս տարի 10 մլն. բնակչություն ունեցող այդ երկիր կայցելի 10 մլն. զբոսաշրջիկ։ Նրանց մեջ կլինի 5 հազար ռուսաստանցի։ Պորտուգալիայում զբոսաշրջությունը պետբյուջեի եկամտի հավելման աղբյուր է։ Այդ երկիր այցելող յուրաքանչյուր օտարերկրացի օրական միջինը հաշվով ծախսում է 13600 էսկուդո (81 դոլլար), ներառյալ զբոսաշրջային գործակալության ծառայությունների վարձը։ Ամենից շատ ծախսում են ամերիկացիները (օրական 120 դոլլար)։

Երկարակեցության պերուական դեղատոմս

ՍԱՆՏՅԱԳՈ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ։ Ամեն առավոտ մի փոքրիկ բաժակ խաղողի օղի կիտրոնի հյութով` սա է Պերուի 108-ամյա քաղաքացուհի Պասսորա դե Լեոնի երկարակեցության գաղտնիքը։ Նրա միտքը պայծառ է, հիշողությունն ու տեսողությունը` հիանալի։ Օրերս դոնյա Պասսորան իր գաղտնիքը հայտնեց Պերուի նախագահ Ալբերտո Ֆուջիմորիին, հյուրընկալվելով Լիմայի նրա նստավայրում։ Պասսորան [illegible] նրան գրկեց եւ համբուրեց նախագահին, քանի որ նա «խաղաղեցրել է երկիրը, եւ Պերուի համար շատ լավ բաներ է անում»։ Հրաժեշտի պահին նա Ֆուջիմորիին հիշեցրեց օղու եւ մարտերի օգտակարության մասին։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Արդեն երկու տարի է, որ լույս է տեսել պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Լեւոն Շահինյանի աշխատությունը «Հայաստանը եւ առաջին Արշակունիները» խորագրով (Երեւան, «Լույս», 1993), որը փաստորեն նրա 1988-ի հուլիսի 1-ին ՀՀ ԳԱԱ պատմության մասնագիտական խորհրդում միաձայն պաշտպանած դոկտորական թեզն է «Արշակունիների քաղաքականության հիմնադրումը Հայաստանում»:

Եւ ահա երկու տարի շարունակ հետեւում ենք հանրապետության [illegible] ժողովրդի տվյալ ժամանակաշրջանի վարչաքաղաքական վիճակը սերտորեն առնչվում է Սելեւկյան ու Պարթեւական պետությունների, Հռոմի եւ առհասարակ Արեւելքի քաղաքական իրավիճակի հետ: Ուստի եւ միանգամայն ճիշտ է ընտրված հեղինակի ելակետը՝ խոսքն սկսել Մակեդոնացու արշավանքների եւ դրանց հաջորդած իրադարձությունների համառոտ նկարագրությամբ: Սակայն, քանի, իհարկե, սոսկ նկարագրությամբ չի վերջանում, պատմական այդ ծավալուն հենքի, հիշյալ երկրների փոխհարաբերությունների վերլուծությունը խորենացիականը:

Անշուշտ, նոր տեսությունը Լ. Շահինյանը առաջարկում է մերժել, բայց ոչ թե սոսկ հայտարարությամբ (որից աշխատությունն ազատ է հենց նման մոտեցման դեմ), այլ դրա համար բերում է կոնկրետ համոզիչ փաստեր:

Պատմական այս հենքով էլ դրվում է Արտաշիսյան հարստության գոյության վերանայման հարցը, որը եւ բազմակողմանի քննության է ենթարկված աշխատության վերջին 4-րդ գլխում: Լեւոն Շահինյանը փաստ առ փաստ բծախնդիր վերլուծու-

Լեւոն Շահինյանի «Հայաստանը եւ առաջին Արշակունիները» գիրքը լուրջ խոսք պատմագիտության մեջ

բերական մտքի մասնագիտական կարծիք գտնելու այդ ուշագրավ աշխատության մասին, սակայն ի զուր. դեռեւս միապաղաղ լռություն է, բնույթ գործն այդ իր էությամբ հակառակն է բերում:

Այդ համակ ուշադրությամբ ընթերցելով եւ վերընթերցելով Լ. Շահինյանի հիշյալ աշխատությունը, որը շուրջ հանճինգամյա ջանքերի արդյունքների, հետազոտությունների «մինչեւ հասակն իջնելու» արդյունքն է, ինքն իր եւ միաժամանակ գիտական աշխարհի հետ երկարամյա անզիջում բանավեճ մղելու հանրագումար, ակամա մտածում ես այն վիթխարի աշխատանքի մասին, որ կատարել է հեղինակը մինչեւ վերջնական շարադրանքի համար գրիչ վերցնելը:

Աշխատանքն իրենից ներկայացնում է փաստական նյութի խորազննին վերլուծություն, հայ եւ օտար աղբյուրների տեղեկությունների զուգադրություն, անելիքը միայն ու միայն անխախտ փաստերով հիմնավորելու, իսկ դրանց բացակայության դեպքում բերին գիտական հիմնավոր կռահումների, առողջ ու հետեւողական տրամաբանության ուժով լրացնելու մի ամբողջական համակարգ: Հեղինակին մնում էր, նրա այս կամ այն հետազոտությունը վիճարկելու համար անհրաժեշտ են ծանրակշիռ փաստեր, որովհետեւ, սակայն, անհնար է գտնել, որովհետեւ հեղինակը մինչեւ մտքի սպառում է դրանք, ջնջելով ու գնահատման արժանացնելով նյութին վերաբերող ամբողջ անցած, առավելապես այլի համար աննկատելի թվացող փաստերը լինի դա քարեղեն արձանագրության որեւէ տառ, թե գրավոր աղբյուրի որեւէ բառ:

Աշխատության առաջին գլուխը, որն ունի ներածական բնույթ, կրում է «Արեւելքի քաղաքական վիճակը եւ Հայաստանը Ն. Ք. 331-134 թթ.» վերնագիրը: Վերնագրի ժամանակագրական սահմանափակումն ինքնանպատակ չէ, քանի որ, ինչպես հենց սկզբում նշում է հեղինակը, հայ ժո-

թյամբ Լ. Շահինյանը կատարում է սկզբունքային եզրահանգումներ, որոնք եւ կռվաններ են դառնում հետագա անելիքի համար:

Երկրորդ գլխում հեղինակը աղբյուրների քննությամբ հանգում է այն կարեւոր եզրակացության, թե Արշակունիների քաղաքականությունը Հայաստանում գոյություն է ունեցել շատ ավելի վաղ ժամանակներից՝ Ն. Ք. 134-ից (այսինքն՝ շուրջ 200 տարի առաջ), ձան ընդունված է, որ այդ քաղաքականության հիմնադիրն, ըստ արտաքին եւ ներքին աղբյուրների, կոչվում է Արշակ կամ Վաղարշակ, որ հետեւաբար չպետք է Ն. Ք. 66-ից, այսինքն Տրդատ Արշակունիով սկսել հայ Արշակունիների քաղաքականության պատմությունը: Կարեւոր է, որ հեղինակի դատողություններում չկա ոչ մի կամ կածհարույց մտահանգում, նա պարզապես պարտադրում է ընթերցողին աղբյուրային փաստերի համակարգ ճիշտ այնպես, ինչպես գրված են:

Երրորդ գլուխը նվիրված է Հայաստանում Արշակունիների քաղաքականության հիմնադրման նոր տեսության համակողմանի, գիտական հիմնավորմանը ու բացարձակ ժխտմանը, մի տեսություն, որը հանդես եկավ 20-րդ դարասկզբին, երբ արդեն Մովսես Խորենացու գաղափարական բացասումն ստացել էր պաշտոնական խրախուսություն: Լ. Շահինյանը խնդիր է դնում մեկընդմիշտ վերանայել 100 կամ 70 տարի առաջ փաստերի բացահայտման մեթոդով կամ էլ միտումնավոր ու անճիշտ մեկնաբանություններով քերծված նոր տեսությունը եւ այժմ արդեն նույն եւ հարակից փաստերի հարկադրանքով մերժել այդ նոր հոսքով ընդունելի դարձածը, որը բռնությամբ փաթաթվել է հայ ժողովրդի պատմությանը տեղի տալով նորանոր անճշտություններ եւ խարարելով պատմական շատ ու շատ ճշմարտություններ, ավերակելով հայ ժողովրդի շուրջ 400-ամյա մի ժամանակաշրջանի պատմությունը եւ հաստատել հինը՝ ավանդակա-

նությունները ընթերցողին համոզում է, մեր կարծիքով՝ անառարկելիորեն, որ Հայաստանում նման հարստություն (դինաստիա) երբեւէ գոյություն չի ունեցել, եւ պատահական չէ, որ արտաքին ու ներքին աղբյուրներում այդ մասին, ըստ հեղինակի, ոչ մի հուշ ու հիշատակ չկա, պարզապես չեղածը չի հիշվել: Նրա կարծիքով, ճշմարիտ են հայ պատմիչները, որոնք հնագույն եւ հին դարերում ընդամենը երկու դինաստիա են վկայել՝ Հայկազուններինը (Ն. Ք. երրորդ հազարամյակի կեսից մինչեւ Ն. Ք. 331 թ.) եւ Արշակունիներինը (Ն. Ք. 134-ից մինչեւ Ք. հ. հինգերորդ դար):

Եւ այդպես, Լ. Շահինյանը վերջում եզրակացնում է. «Մովսես Խորենացու համապատասխան տեղեկություններն են այն հուսալի հիմքն ու հենարանը, որի վրա պետք է նորից բարձրանա հայ ժողովրդի տվյալ ժամանակաշրջանի Ն. Ք. 2-րդ դարի սկզբներից մինչեւ Ք. հ. 2-րդ դարի վերջը, իրական ճշգրիտ պատմությունը, իսկ օտար պատմիչների տեղեկությունները (այն էլ քննադատաբար օգտագործմամբ) կարող են օժանդակ աղբյուրի դեր կատարել միայն»:

Լ. Շահինյանի աշխատությունը խիստ հիմնավոր պահանջ է դնում, թե անհրաժեշտ է վերանայել հայոց պատմության հնագույն եւ հին շրջանի մի խումբ հիմնահարցեր, վերաշարադրել առանձին ժամանակաշրջանների պատմությունը: Սա փաստորեն Հայոց ճշմարիտ պատմությունը վերականգնելու պահանջ է, ընդունված արդի պատմագիտության նվաճումներով, փաստերի հակասող հործանով, որին ընդդեմ գնալը էլ չենք ասում հանիրավի անտեսելն ու այդպես «մերժելը», գիտականորեն չի արդարացվում:

Ասված է գիտական լուրջ խոսք, պահանջվում է նույնչափ լուրջ վերաբերմունք (դրական կամ բացասական միեւնույնն է): Այս է մեր գրախոսության խորհուրդ խնդիրը:

ՄՀԵՐ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ,
Պրոֆեսոր

ՖՐԱՆՍԻԱ

Սեւակի «Վերածնունդ» մրցանակի այս տարվա 3 դափնեկիրները

Օրերս խմբագրությունը Ֆրանսիայի Նիս քաղաքում գտնվող Ռուբեն Սեւակի հիշատակի տան պատասխանատու Յովհաննէս Չիլինկիրյանից մի գրություն է ստացել, որից տեղեկանում ենք, թե Ռուբեն Սեւակի անվան «Վերածնունդ» մրցանակի այս տարվա՝ 1995-ի դափնեկիրներ են դարձել Վահան Նավասարդյանը (Փարիզ), Պետր Սիմոնյանը (Բեյրութ) եւ Ջուլիետա Ղազարյանը (Երեւան):

«Վերածնունդ» մրցանակը ստեղծվել է 1985-ին՝ բանաստեղծի ծննդյան 100-ամյակի առիթով, եւ 1986-ին առաջին մրցանակակիրն է դարձել գրականագետ Ալեքսանդր Թոփչյանը: Գրության մեջ նշվում է, որ այս տարվա մրցանակակիր Վահան Նավասարդյանն արժանացել է հիշյալ գնահատմանը՝ տարիներ ի վեր Ռուբեն Սեւակի գաղափարները Փարիզի հայկական ռադիոյով տարածելու համար, Բեյրութի Սահակյան-Մկրտչյան քոլեջի տնօրեն, բանաստեղծ Պետր Սիմոնյանը՝ 1994-ին քոլեջում Ռուբեն Սեւակի անվան մի մատենադարան հիմնելու, իսկ Երեւանի թիվ 151 դպրոցի տնօրեն Ջուլիետա Ղազարյանը՝ այն մեծ ջանքերի, որոնց շնորհիվ այս տարի ապրիլի 7-ից դպրոցը մկրտվել է Ռ. Սեւակի անունով:

Վերջում Ռուբեն Սեւակի հիշատակի տան անունից պարոն Չիլինկիրյանը խորին երախտագիտությունն է հայտնում «Վերածնունդի» 3 դափնեկիրներին:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Վոլգոգրադի երկու դպրոցներում դասավանդվում է հայերեն

Վոլգոգրադի մարզի «Նավայա վրեմյա» թերթը ապրիլի 22-ի «Կենտրոն, որտեղ ծնվում են բարեկամներ» խորագրով հոդվածով անդրադարձել է Վոլգոգրադի Գրիբոյեդովի անվան հայկական մշակութային կենտրոնի գործունեությանը: Կենտրոնը ստեղծվել է երեք տարի առաջ քաղաքի կառավարման ինստիտուտի ռեկտոր Մ. Սուքիասյանի նախաձեռնությամբ: Թերթը նշում է, որ իր գոյության կարճ ժամանակահատվածում կենտրոնը մեծ աշխատանք է կատարել ժողովուրդների բարեկամության ամրապնդման, հայ ժողովրդի հարուստ մշակութային ավանդույթները այլազգիներին ծանոթացնելու ուղղությամբ:

Թերթը հիշատակում է Գրիբոյեդովի 200-ամյակին նվիրված երեկոյի մյա մեծ համերգը, որը վերածվել է հայ եւ ռուս ժողովուրդների բարեկամության տոնահանդեսի: Այն վայն արձագանք է գտել քաղաքում եւ ցուցադրվել տեղի հեռուստատեսությամբ:

Շնորհիվ կենտրոնի ջանքերի, քաղաքի թիվ 6 եւ 111 դպրոցներում հայ երեխաները հնարավորություն ունեն ուսանել նաեւ հայերեն եւ հայ ժողովրդի պատմություն:

Ավելացնենք նաեւ, որ համայնքը Եղեռնի 80-ամյակի արարողությունը կատարել է Կազանսկի տաճարում հայ համայնքի, ինչպես նաեւ քաղաքի հասարակական գործիչների, մտավորականների մասնակցությամբ: Միջոցառումը ցուցադրվել է տեղի հեռուստատեսությամբ, լուսաբանվել ռադիոյով եւ մամուլում:

ՏԻԳՐԱՆ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ

ԱՍՏՂԵՐԻ ՈՒՂԻՆ

Ջեյն Ֆոնդայի ջահելության եւ մեկ գաղտնիք

Պարզվում է՝ միայն աերոբիկան չէ, որ կինոդերասանուհի Ջեյն Ֆոնդային օգնել է պահպանել կազմվածքն ու գեղեցկությունը: Որոշակի դեր է խաղացել նաեւ վիրահատական միջամտությունը:

57-ամյա դերասանուհին Նյու Յորքում լույս տեսնող «Փիփլս» հանդեսի թղթակցին խոստովանել է, որ ինքը պլաստիկ վիրահատության էր ենթարկվել 60-ականներին ամուսնական Թոմ Հեյդենի հետ ամուսնանալուց առաջ: Դերասանուհին բացերել է, թե իր մարմնի որ մասը չի հաջողվել կատարելագործել ֆիզիկական վարժություններով: «Բազմաթիվ պատճառներ կան ժամանակի ազդեցությանը դիմակայելու համար: Միայն ծերացող արտիստին, այն էլ անհաջող ամուսնացածը, կարող է դա հասկանալ», հայտարարել է Ֆոնդան: Նա Հեյդենից բաժանվեց երկու տարի առաջ, իսկ այժմ ամուսնացած է հեռուստամագնատ Թեդ Թերների հետ:

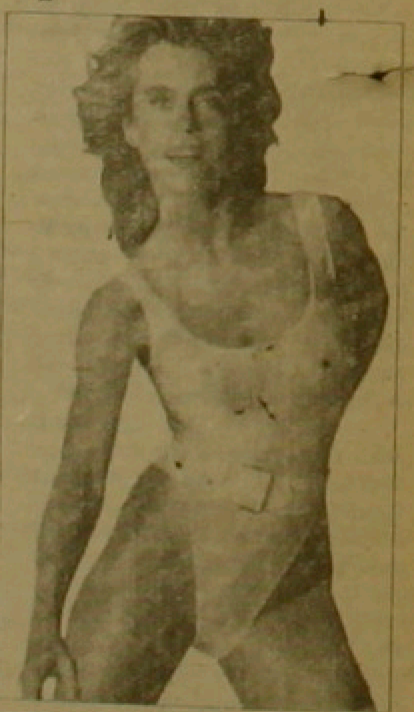

ՏԱՐԱՈՐՍ

Ընդունելություն՝ ի պատիվ ԼՂՀ մշակույթի նախարար Ն. Ոսկանյանի

«Յառաջ» օրաթերթի մայիսի 30-ի համարից տեղեկանում ենք, որ մայիսի 19-ին Գլամառի քաղաքապետարանում ընդունելություն է կազմակերպվել ի պատիվ ԼՂՀ մշակույթի նախարար Նելլի Ոսկանյանի: Նախարարուհին շնորհակալություն է հայտնել Ստեփանակերտի համալսարանին Գլամառի կողմից ցույց տրված օգնության համար, որի շնորհիվ բնագիտության աշխատանոցն օժտվել է արդիական սարքավորումներով: Հանդիպման ընթացքում խոսվել է վարժարաններում ֆրանսերեն անցնելու, ինչպես նաեւ Գլամառի եւ Իսիի քաղաքապետերի այդ առիթով խոստացված օժանդակության մասին: Տիկին Ոսկանյանը քաղաքապետ Ժ. Փ. Ֆուքեին է հանձնել Ղարաբաղի մեդալը եւ ԼՂՀ կառավարության շնորհակալագիրը: Թերթը տեղեկացնում է, որ Գլամառի քաղաքապետն էլ իր կարգին իրենց քաղաքի մեդալն է հանձնել նախարարուհուն:

Գրական-գեղարվեստական երեկո՝ Թոփչյանների մասնակցությամբ

Քաշանի հայ կրթական եւ մշակութային միության կազմակերպությամբ մայիսի 31-ին գրական-գեղարվեստական մի երեկույթ է կազմակերպվել գրականագետ Ալեքսանդր Թոփչյանի եւ դերասանուհի Անահիտ Թոփչյանի մասնակցությամբ, տեղեկացնում է Փարիզում լույս տեսնող «Յառաջ» օրաթերթը իր վերջին համարում: Ալեքսանդր Թոփչյանը ներկայացրել է Հայաստանում լույս տեսած իր վերջին գիրքը՝ «Ալեք Մանուկյան» մատենաշարով լույս տեսած «Ար-տագերուպ»:

ԱՐԱՔՍ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ
ԱՅԱՔՍ
«ԱՅԱՔՍ» ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է ԱՎԻԱՏՈՄՍԵՐ ԱՊՀ ԵՎ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ՑԱՆԿԱՑԱԾ ԵՐԿԻՐ:
ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ Փ. 43, ՀԵՌ. (8852) 536944
ԵՐԵՎԱՆ, ԿՈՄԻՏԱՍԻ Փ. 49, ՀԵՌ. (8852) 234700, 230719 ՖԱՔՍ (8852) 282951
«ԱՆԻ» ՀՅՈՒՐԱՆՈՑ ԵՎ «ԶՎԱՐԹՆՈՑ» ՕԴԱՆԱՎԱԿԱՅԱՆԻ ՏՈՄՍԱՐԿՂԵՐՈՒՄ
ՆՈՐ ՉՎԵՐԹՆԵՐ՝
Ամեն չորեքշաբթի չվերթ ԵՐԵՎԱՆ-ՉԻՄՔԵՆԴ-ԱԼՄԱԹԻ
Ամեն երկուշաբթի ԵՐԵՎԱՆ-ԿԻԵՎ
Մայիսի 28-ից եւ ամեն կիրակի ԵՐԵՎԱՆ-ՀԱԼԵՊ
ԹՌԻՉՔՆԵՐ՝ ԲՈԼՈՐ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ

digitised by A.R.A.R.@

ԵՎՐՈՊԱ-96

Առանց Սարգիս Հովհաննիսյանի

ՍԱՄՎԵԼ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Հայաստանի ազգային եւ երիտասարդական հավաքականներն ուղիղ չվերթով մեկնեցին Իսպանիա: Այսօր Սեւիլիայում առաջինն իրենց հարաբերությունները կպարզեն Իսպանիայի եւ Հայաստանի երիտասարդական հավաքականները:

Մինչեւ 21 տարեկան ֆուտբոլիստների Եվրոպայի առաջնության խմբային երկրորդ մրցաշարում եզրափակիչ ուղեգրի համար անհաշտ մրցակցություն է գնում Իսպանիայի եւ Բելգիայի հավաքականների միջեւ: Այդ երկու թիմերը զգալիորեն առաջ են անցել մյուս մասնակիցներից, եւ մրցափուլը գնում է, թե ո՞վ է առաջինը լինելու: Այնպես որ, նրանց մասնակցությամբ ամեն մի հանդիպում կարեւոր է, եւ նրանք ձգտում են առավելագույն ձեւով հաղթել մրցակիցներին: Այդպես էր նաեւ Երեւանում, որտեղ խաղանցի ֆուտբոլիստները 3-0 հաշվով առավելություն հասան մեր թիմի նկատմամբ: Հայաստանի երիտասարդական հավաքականը Իսպանիա է մեկնել հետեւյալ կազմով.

Դարպասապահներ
Ռոման Բերեզովսկի («Սմենա»)
Արմեն Հովհաննիսյան («Կոտայք»)

Պաշտպաններ
Արթուր Մկրտչյան (ՅՄԸՄ)
Կարեն Գրիգորյան (ՅՄԸՄ)
Արտակ Ադամյան («Շիրակ»)
Ֆելիքս Խոջոյան («Շիրակ»)
Էրիկ Հայրապետյան («Արարատ»)

Կիսապաշտպաններ
Ռաֆայել Նազարյան («Արարատ»)
Անդրանիկ Ջանազանյան (ՅՄԸՄ)
Վարդան Մինասյան (ՅՄԸՄ)
Նիկոլայ Եփրանոսյան («Շիրակ»)
Հայկ Գեւորգյան (ԲԿՍՄ, Երեւան)

Հարձակվողներ
Հայկ Հարությունյան («Արարատ»)
Արթուր Քոչարյան («Արարատ»)
[illegible] Քարսեղյան («Կոտայք»)
Արա Ոսկանյան («Արարատ»)

Երիտասարդական հավաքականի գլխավոր մարզիչն է միջազգային կարգի մրցավար Հովհաննես Զանազանյանը: Նրա օգնականն է Ռաֆայել Գալստյանը:

Վաղը Սեւիլիայում առաջարեդ դուրս կգան Իսպանիայի եւ Հայաստանի ազգային հավաքականները: Խաղը սկսվելու է Իսպանիայի ժամանակով 21:30-ին: Երեւանի համեմատ երեք ժամվա տարբերություն կա: Դա նշանակում է, որ մեզ մոտ կլինի 0 ժամ 30 րոպե:

Իսպանիայի հետ խաղին նախապատրաստվելու համար հավաքականի գլխավոր մարզիչ, հանրապետության վաստակավոր մարզիչ Սամվել Դարբինյանը հրավիրել էր 18 ֆուտբոլիստների, սակայն Իսպանիա մեկնեցին 16-ը: Ցավոք, վնասվածքի պատճառով չկարողացավ Երեւան ժամանել թիմի առանցքային եւ փորձառու խաղացողներից մեկը Սարգիս Հովհաննիսյանը, որը հանդես է գալիս Մոսկվայի «Լոկոմոտիվում»: Հավաքին հրավիրված ֆուտբոլիստներից ցուցակի մեջ չմտավ Հայկ Մարգարյանը (ՀՄԸՄ, Երեւան): Այլ երկրներում հանդես եկող խաղացողներից հավաքականում այս անգամ ընդգրկված է միայն Երվանդ Սուքիասյանը:

Ահա Իսպանիա մեկնած Հայաստանի ազգային հավաքականի կազմը.

Դարպասապահներ
Հարութ. Աբրահամյան («Արարատ»)
Արմեն Պետրոսյան («Արարատ»)

Պաշտպաններ
Արամայիս Տոնոյան («Արարատ»)
Տիգրան Գսպեյան («Արարատ»)
Սարգիս Հովսեփյան (ՅՄԸՄ)
Հարություն Վարդանյան («Շիրակ»)
Երվանդ Սուքիասյան («Բորուսիա»)

Կիսապաշտպաններ
Համլետ Մխիթարյան («Արարատ»)
Արթուր Պետրոսյան («Շիրակ»)
Հակոբ Տեր-Պետրոսյան («Արարատ»)
Լեւոն Ստեփանյան («Արարատ»)
Արա Նիգոյան («Արարատ»)
Հովհաննես Թահմազյան («Շիրակ»)

Հարձակվողներ
Արմեն Շահգելդյան («Արարատ»)
Արսեն Ավետիսյան (ՅՄԸՄ)
Վարազդատ Ավետիսյան (ՅՄԸՄ)

Սամվել Դարբինյանին օգնում է «Շիրակ» թիմի գլխավոր մարզիչ Անդրանիկ Ադամյանը:

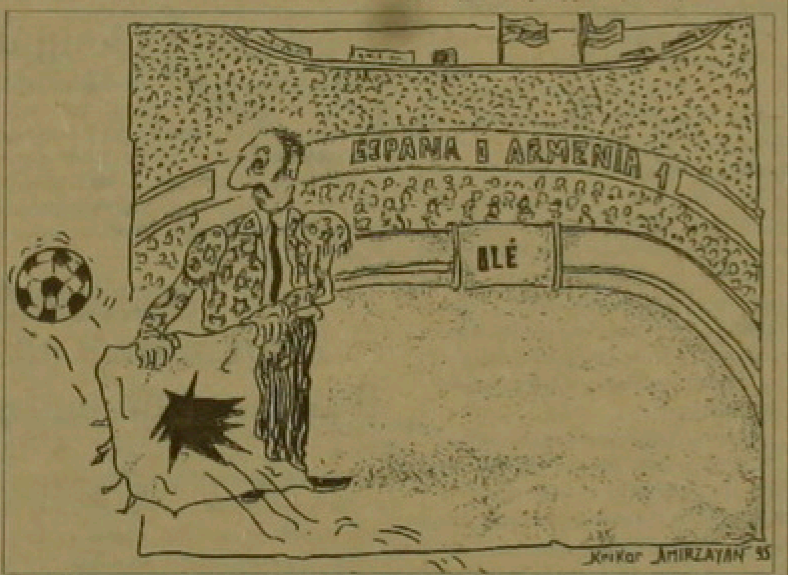

ՇԱԽՄԱՏ

Շախմատիստուհիների լրացուցիչը՝ Բելգրադում

ԱԱԳԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
ՖԻԴԵ-ի եվրոպական 5-րդ գոտու տնօրենի տեղակալ

Ինչպես հայտնել ենք, մի քանի օր առաջ Անկարայում ավարտված աշխարհի շախմատի առաջնության փնջային մրցաշարում միջազգային գրոսմայստեր Էլինա Դանիելյանը եւ միջազգային վարպետ Լյուդմիլա Աղաբյանը 5-9-րդ տեղերն էին բաժանել հարավսլավացի միջազգային վարպետներ Ջորջա Նիկոլինի, Սլովակիայի Մախմոլիչի եւ վրացուհի Նաթիա Ջանջղավայի հետ: Քանի որ ՖԻԴԵ-ն եվրոպական 5-րդ գոտուն հատկացրել էր միջփնջայինի 7 ուղեգիր, կանոնադրության համաձայն, անհրաժեշտ է անցկացնել լրացուցիչ մրցաշրջափուլ վերոհիշյալ շախմատիստուհիների միջեւ 2 «ավելորդներին» որոշելու համար: ՖԻԴԵ-ի, գոտու ղեկավարության եւ շահագրգռված ֆեդերացիաների միջեւ կայացած խորհրդակցությունից հետո երեկ որոշում ընդունվեց 5 շախմատիստուհիների լրացուցիչ մրցախաղ-մրցաշարը հունիսի 20-26-ը անցկացնել Հարավսլավիայի մայրաքաղաք Բելգրադում: Պայքարը կանցկացվի մեկ շրջանով, այսինքն՝ մասնակիցներից յուրաքանչյուրը կանցկացնի ընդամենը 4 պարտիա: Ընդգծենք, որ մեր շախմատիստուհիների գործը փոքր ինչ ավելի դժվարին է, քան մրցակիցներինը, քանի որ երեք մասնակիցները կրկին հավասար արդյունքներով ավարտեն մրցաշարը, ապա ուժի մեջ կմտնեն Անկարայի փնջայինի լրացուցիչ ցուցանիշները, համաձայն որոնց թեկնածուները դասավորվել են հետեւյալ հերթականությամբ. Մախմոլիչ, Նիկոլին, Ջանջղավա, Աղաբյան, Դանիելյան: Այսպիսով Աղաբյանին, առավել եւս Դանիելյանին անհրաժեշտ է 50 տոկոսից ավելի արդյունք ցույց տալ միջփնջային դուրս գալու համար:

Ավելացնենք, որ աշխարհի կանանց առաջնության միջփնջայինը, ըստ նախնական ծրագրի, նախատեսվում է անցկացնել սեպտեմբերին, իսկ մրցավայրը դեռ հայտնի չէ:

ԽՃԱՆԿԱՐ

«Բաստիան» ուզում է Պասկալ Պետրոսյանին

Կորսիկայի «Բաստիա» թիմը հետաքրքրվում է «Կաննի» երիտասարդ խաղացող Պասկալ Պետրոսյանով եւ անպայման ուզում է ձեռք բերել նրան: Սակայն Պետրոսյանը երեք տարվա պայմանագիր ունի «Կաննի» հետ եւ վերջինս չի ուզում բաց թողնել նրան, քանի որ, ըստ մասնագետների, Պասկալ Պետրոսյանին ֆուտբոլային մեծ ապագա է սպասում:

«Գալաթասարայն» հետաքրքրում է Գրեհեմ Սաունեսը

Ստամբուլի «Գալաթասարայ» թիմը ուզում է ձեռք բերել Անգլիայի «Լիվերպուլ» թիմի նախկին մարզիչ Գրեհեմ Սաունեսին:

Մակեդոնիայի պատիժը մեղմվեց

Մակեդոնիայի հավաքականը, ինչպես հայտնի է, ՈՒԵՖԱ-ի կողմից պատժվել էր Եվրոպայի առաջնության Մակեդոնիա-Կիպրոս խաղի ժամանակ տեղի ունեցած անկարգությունների համար եւ զրկվել էր առաջիկա երկու խաղերը սեփական հարկի տակ հանդիսականների ներկայությամբ անցկացնելու իրավունքից: Ուշագրավ է, որ Ֆրանսիայի «Էկիպ» մարզական հանրահայտ թերթը սխալմամբ գրել էր, թե այս արգելափակումը հետեւանք է Մակեդոնիա-Հայաստան խաղի: ՈՒԵՖԱ-ն իր վերջին խորհրդակցությունում նախնական որոշումը չհաստատեց, քանի որ նման պատժի հետեւանքները շատ մեծ են: Հարցը վերաբերում է հեռուստառեպորտաժներին, որոնք գումարների հետ են կապված: Վ. Ա.

Հայաստան-Իսպանիա հանդիպման արձագանքները իսպանական մամուլում

Գոյկոեչեա. «Մենք այլ նպատակ էինք հետապնդում»

Ջոն Անդոնի Գոյկոեչեան, որը հավաքականի 2-րդ հուսալի գոլի հեղինակը դարձավ, գոհ էր մրցույթից, չնայած ընդունեց, որ խաղն այնքան էլ տպավորիչ չէր: «Վատ ենք խաղացել, բայց մենք այլ նպատակ էինք հետապնդում: Պետք է առողջ մտնեինք հարցին եւ ամենակարեւորը մտածել, որ արդեն եզրափակիչ ուղեգիր ենք ձեռք բերել», ասաց Գոյկոեչեան:

Բիլբաոյի «Ատլետիկո» թիմի խաղացողը շատ ուրախ էր իր խփած գնդակի համար, եւ հատկապես այն բանի համար, որ «Հրազդան» մարզադաշտը երջանիկ օրեր էր հիշեցնում: «Այսօր հաճույք է ինձ համար, քանի որ այս նույն դաշտում 1985 թ. աշխարհի երիտասարդական առաջնությունում մենք հաղթեցինք Բուլղարիայի հավաքականին, որի կազմում խաղում էին Ստոիչկովն ու Պենեւը եւ իրավունք ստացանք պայքարը շարունակել հաջորդ փուլում: Այդ պատճառով գոլը մեծ հաճույք պատճառեց ինձ», հայտարարեց Գոյկոեչեան:

Իսպանիան մնաց

Իսպանիայի հավաքականը սարսափելի եղանակ ունեցավ Հայաստանում, ինչը նպաստեց, որ շատ հեռուստադիտողներ՝ հետմիջօրեական ժամով տարվեն (հանդիպումը Երեւանում սկսվել էր Իսպանիայի ժամանակով 16:30-ին): Զարթնելուց հետո նրանք իմացան, որ

Իսպանիայի հավաքականը Երեւանում

Իսպանիան հաղթել է 2-0 հաշվով, Գոյկոեչեան գեղարվեստական գոլի հեղինակ է դարձել եւ որ Կլեմենտեի խումբը համարյա հասել է եվրոգավաթի եզրափակիչ փուլ:

Սուքիասեանը իր հաբե լյանական խաղի ընթացքում չափազանց հանգիստ էր: Այդ նշանակալից օրը նա հասավ իր նպատակին՝ դարպասն անառիկ պահեց:

Խաղամակարդակի մեծ տարբերություն չնկատվեց: Իսպանիան ուշացումով ցույց տվեց իր առավելությունը: Հայ դարպասապահի նվերը նպաստեց 2-րդ կեսում իսպանական հավաքականի աշխուժացմանը: Գոյկոեչեան իր գոլով ի չիք դարձրեց Հայաստանի բոլոր հույսերը: Հայաստանն այնպիսի հավաքական է, որը երազում է մի օր հասնել պրոֆեսիոնալիզմի: Սուքիասյան հայ տարեց, որ Հայաստանին հաղթելու համար անհրաժեշտ եղավ ընդդիմանը «աշխատանքային հանդեր ձանք հագնել»: Իսպանիան մոռացել էր եզրերի շնորհիվ խաղը «բացել», ձկուն չէր գնդակի տեղափոխման ընթացքում, որի միջոցով ընկած էր, որի պատճառով 35-րդ րոպեին վախը պատեց Սուքիասյանին: Արթուր Պետրոսյանը փառքի արժանանալու լավ հնարավորություն ուներ: Սակայն «Սուքին» փրկեց իրավիճակը: Հայերը երազում էին ոչ ոքիի: Ընդմիջումից հետո նրանք խաղացողներից 5 րոպե շուտ դուրս եկան դաշտ, շտապում էին, ու զգում էին իրենց հերոսությունը նշել: Գոյկոեչեայի ուժեղ հարվածը լռեցրեց հանդիսատեսներին: Այդ պահից Իսպանիան սկսեց ղեկավարել խաղը եւ առանց դժվարության հասավ իր նպատակին:

«Լա ինֆորմասիոն դե Մադրիդ»

Հավաքականի 200-րդ հաղթանակը

Իսպանիայի հավաքականն իր ողջ պատմության ընթացքում մասնակցել է 398 խաղի, որոնցից 200-ում հաղթել է, 102 ոչ-ոքի է ավարտել եւ պարտվել է 96-ում: Իսպանացիները խփել են 730 գնդակ, բաց թողել 425-ը: Խավիեր Կլեմենտեի օրոք Իսպանիայի հավաքականն անցկացրել է 32 խաղ, որոնցից 22-ը պաշտոնական: Տարել է 19 հաղթանակ, 10 հանդիպում ավարտել է ոչ-ոքի եւ ընդամենը 3 պարտություն է կրել: Թիմը խփել է 62 գնդակ, բաց թողել 21-ը: Պաշտոնական խաղերում Կլեմենտեի թիմը 14 հաղթանակ է տարել, 6 ոչ-ոքի արել եւ 2 պարտություն կրել: Իսպանացիները խփել են 48 գոլ, բաց թողել 13-ը:

Իսպանիայի հավաքականը Հայաստանում ձեռք բերեց իր 200-րդ հաղթանակը:

«Ասպերտ», Մադրիդ

ՆԱԻՐԻ ՏՈՒՐԻՍՏ

Ֆիրման առաջարկում է ուղեւորությունների հարուստ ընտրություն, բիզնեսի հնարավորություն, հրապուրիչ շրջագայություն, հանգիստ եւ բուժում

ԵՐԵՎԱՆ - ԲՐԵՍՏ - ՎԱՐՇԱՎԱ
հունիսի 18-ին, հուլիսի 2-ին,
ուղեգրի արժեքը $160

ԵՐԵՎԱՆ - ՎԱՐՇԱՎԱ - ԵՐԵՎԱՆ
հունիսի 27-ին, հուլիսի 11-ին,
ուղեգրի արժեքը մի ուղղությամբ $220,
լրիվ արժեքը $380

ԵՐԵՎԱՆ - ՍՏԱՄԲՈՒԼ - ԵՐԵՎԱՆ
հունիսի 26-ին, հուլիսի 11-ին,
5 օր (հյուրանոց, նախաճաշ)
ուղեգրի արժեքը $480

ԵՐԵՎԱՆ - ԹԵՀՐԱՆ - ԵՐԵՎԱՆ
(ավտոբուսով) հունիսի 29-ին,
5 օր (հյուրանոց, նախաճաշ եւ ընթրիք)
ուղեգրի արժեքը $320

ԵՐԵՎԱՆ - ՎԱՐՇԱՎԱ - ԻՍՊԱՆԻԱ - ԵՐԵՎԱՆ
օգոստոսի 5-ից, 14 օր
ուղեգրի արժեքը $850

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ (Բալատոն, բուժումով)
հունիսի 20-ին,
8 օր, (հյուրանոց, սնունդ)
ուղեգրի արժեքը $630

ԵՐԵՎԱՆ - ՀԱԼԵՊ - ԵՐԵՎԱՆ
14 օր (միայն ճանապարհ)
ուղեգրի արժեքը $280

ՎՃԱՐՈՒՄԸ ԴՐԱՄՈՎ

«ԷՐԵԲՈՒՆԻ» հյուրանոց, գլխ. մասնաշենք, 430, 457, 460 սենյակ Հեռ. 56-04-94, 58-05-40
«ԱՆԻ» հյուրանոց, 328, 524 սենյակ Հեռ. 59-43-28, 59-45-24

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ՍՓՅՈՒՌՔԱՀԱՅԵՐԸ ՀՐԱՄԱՆ ՏՎԵՑ

Ղարաբաղ. Արտոնություններ վերաբնակներին

Օգտվելով ռազմաճակատում դադարից ԼՂՀ կառավարությունը շատ միջոցներ է ձեռնարկում պատերազմական գործողությունների հետեւանքով ավերված բնակավայրերի վերականգնման եւ վերաբնակեցման ուղղությամբ: ԼՂՀ կառավարության վերջերս ընդունած որոշման մեջ նշված է, որ ընթացիկ տարում Լեռնային Ղարաբաղում կառավարության սկզբունքով կվերաբնակեցվեն շուրջ 5 հազար, իսկ մինչեւ 1998 թ.-ը ընդհանուր առմամբ 25 հազար փախստականներ: Վերաբնակների կարիքները հոգալու նպատակով հանրապետության կառավարությունը նրանց համար սահմանել է մի շարք արտոնություններ: Մասնավորապես նախատեսվում է միանվագ դրամական օգնություն ցուցաբերել բոլոր վերաբնակներին, փոխհատուցել բնակության նոր վայր նրանց տեղափոխման եւ գույքի փոխադրման տրանսպորտային ծախսերը: Բացի այդ, ԼՂ ում ապրելու ընթացքում, անվճար են վերաբնակներին հատկացվում գտնվող տունը, բնակարանը, ներառյալ ժամանակավոր կացարանը, տրամադրվում են սեփականաշնորհված եւ տնամերձ հողամասերը, բնակարանային հերթը, ինչպես նաեւ 7 տարի ժամկետով աշխատատեղը (պաշտոնը) նախկին աշխատավայրում: Սահմանվել են նաեւ որոշ լրացուցիչ արտոնություններ: Այսպես օրինակ, ժամկետային զինվորական ծառայությունն ավարտած վերաբնակիչներին տրվում է հետագա զինվորական ծառայությունից ազատվելու իրավունք, վճարվում են անչափահաս երեխաների ամենամսյա նպաստները: Աշխատունակ փախստականների բոլոր տեսակի կենսաթոշակները, վերաբնակեցված յուրաքանչյուր ընտանիքին տրամադրվում են երկարաժամկետ վարկեր սոցիալ կենցաղային եւ տնտեսական նպատակներով:

Ըստ ընդունված որոշման, ընթացիկ տարում կիրականացվեն մինչեւ 1300 տների ու բնակարանների վերականգնման, էներգամատակարարման ու ջրամատակարարման համակարգերի նորոգման, առաջնակարգ նշանակության սոցիալ կենցաղային օբյեկտների կառուցման աշխատանքներ: Ն. Գ.

ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ-ԹՈՒՐՔԻԱ

Ծովային պայմանագրի վավերացումը վերածարծում է հին վեճը

Արենից Ռոյթեր լրատվական գործակալությունն «Բոստն Գլոբ» թերթի հունիսի 2-ի համարում հաղորդում է, որ լարվածությունը երկու վաղեմի հակառակորդների Թուրքիայի եւ Հունաստանի միջեւ վերստին սրվել է այն բանից հետո, երբ վերջինիս խորհրդարանը վավերացրել է Ծովի վերաբերյալ օրենքը, որն իր հերթին թույլ է տալիս Հունաստանին ընդարձակել իր ջրային տարածքները:

Թուրքիան, որն այդ տարածքներում այժմ զբաղված է իր ամենամյա ռազմական վարժությունների անցկացմամբ, նշել է, որ Ծովային պայմանագրի վավերացումը դեռեւս «պատերազմ» չի նշանակում, բայց եթե Աթենքն սկսի ջրային նոր տարածքների պահանջներ ներկայացնել, ապա Թուրքիայի դիրքորոշումը կարող է փոխվել»:

Դիտորդների մեծամասնությունը, այնուամենայնիվ, չեն գտնում, որ հարցը զորանական հակամարտության գնա, հաշվի առնելով, որ երկու երկրներն էլ ՆԱՏՕ-ի անդամ են: Անկարան առայժմ իր մտահոգությունն է արտահայտել այն առնչությամբ, որ Հունաստանի նմանօրինակ քայլը կարող է Էգեյան ծովը անհաղթահարելի խոչընդոտ դարձնել: Ծովի օրենքի պայմանագրի վավերացումը իրավունք է տալիս Հունաստանին ընդլայնել իր ջրային տարածքները (մինչեւ 12 ծովային մղոն), չնայած առայժմ նա այդ մասին որեւէ ակնարկություն չի արել: «Հունաստանն այդ իրավունքից կօգտվի միայն այն ժամանակ, երբ իր շահերը պահանջեն այդ», ասել է փոխարտգործնախարար Ջորջ Մանգակիսը նախքան վավերացումը խորհրդարանին ուղղված իր ելույթի ժամանակ: «Թուրքիայի կողմից պատերազմի սպառնալիքների մասին հայտարարությունները այս առթիվ, պարզապես նրանց քինոյինների պատճառով ավաջացած նյարդայնության արտահայտություններ են», ավելացրել է նա: Իսկ չնայած Թուրքիայի արտգործնախարար Էրդալ Ինոնյուն նշել է, որ «Հունաստանը խուսափել է գործադրություն չանել այդ պայմանագիրը», նա այնուամենայնիվ հաստատել է, որ 1982-ի այդ պայմանագրի գործադրումը նրա կողմից խոլ կդիտվեր որպես «ռազմական գործողություն»:

Հաղորդագրությունն ավելացնում է, որ ավելի քան 60 երկրներ են արդեն վավերացրել Ծովագնացության օրենքի պայմանագիրը եւ Հունաստանի կողմից վերջինիս վավերացումը ոչ մի դեր չի խաղում այն լուրջ կասկածների Թուրքիայի տեղաշարժերը այդ տարածքում եւ բացասաբար կանդրադառնար նրա հանրային ու ծխախոտային վրա: ■

«Ազատությունը» եւ «Ազատ Եվրոպան» հաղորդումներ են վարում Պրահայից

Հունիսի 5-ից «Ազատություն» եւ «Ազատ Եվրոպա» ռադիոկայանները, որոնք ավելի քան 40 տարի գտնվում էին Մյունխենում, վերջին հիմնավորվել են Պրահայում: Մյգին եվրոպական ժամանակով 0 ժամից նրանք հաղորդումներ են վարում միայն Չեխիայի մայրաքաղաքից: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտնել են ռադիոկայանի կենտրոնակայանում: Ռադիոկայանների ստեղծագործական եւ տեխնիկական ստորաբաժանումներում աշխատում է 300 խմբագիր: Այն աշխատակիցները, որոնք չեն ցանկացել լքել Մյունխենը, հունիսի 5-ից ազատվել են աշխատանքից: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՏԱՐԱԾՔԻՑ

Վրաստանի «Կանաչների» ընդդեմ Հայկական ԱԷԿ-ի գործարկման

Վրաստանի «Կանաչների» շարժումը իր կտրուկ բողոքն է արտահայտել հայկական ԱԷԿ-ի առաջիկայում վերագործարկվելու առնչությամբ: Ինչպես հայտնեց «Կանաչների» նախագահ Գեորգի Գաչեչիլաձեն, հայկական ատոմակայանը գտնվում է երկրաշարժային ակտիվ գոտում: Իր ասելով, բացառված չէ, որ կարող է լայնամասշտաբ աղետ տեղի ունենալ, որի հետեւանքով անհրաժեշտ կլինի տեղահանել ամբողջ Արեւելյան Վրաստանի բնակչությանը՝ նրանց կյանքը փրկելու համար: ԼՏ

Ադրբեջանական կոնսորցիումի նիստը տեղի է ունենալու Նյու Յորքում

ԵՐԵՎԱՆ-ԹԲԻԼԻՍԻ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ ԲԳԻ: Նյու Յորքում հունիսի 7-ին տեղի կունենա ադրբեջանական նավթային կոնսորցիումի տնօրենների խորհրդի նիստը: Վրացական ԲԳԻ գործակալության հաղորդման համաձայն, քննարկվելու են կասպիական նավթի փոխադրման ուղեգծերի տարբերակները: Կոնսորցիումի կազմի մեջ են մտնում Եվրոպայի, Ամերիկայի եւ Ռուսաստանի խոշորագույն նավթարդյունաբերական ընկերությունները:

Նեֆտեգորսկը հողին կհավասարեցվի

ՄՈՍԿՎԱ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Ռուսաստանի կառավարության որոշմամբ Նեֆտեգորսկ քաղաքը, որ փաստացի միայն քարտեզի վրա է մնացել, կհավասարեցվի հողին: Այստեղ կգործեն բացառապես նավթահանները: Վերջին տվյալներով, փրկարարական աշխատանքների արդյունքում փլատակների տակից հանվել է 1556 մարդ: Նրանցից 406-ը, այդ թվում 40 երեխա, ողջ են մնացել: Քաղաքի մոտավորապես 500 բնակիչների ճակատագիրն անհայտ է: Փրկարարական աշխատանքները որոշվել է շարունակել այնքան ժամանակ, քանի դեռ հույս կա օգնության հասնել թեկուզ մեկ տուժածի:

ՏՈԿԻՈ

Ճապոնիան անհանգստացած է Ռուսաստանի սառը վերաբերմունքից

ՏՈԿԻՈ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՍՆԱՐՔ: «Ռուսաստանի նախագահի հունիսի 2-ին Լոնդոնում հայտարարության առնչված փաստն բոլը տեղից ազատ շունչ առնել Ճապոնիայի կառավարությանը», գրում է «Իոմիուրի» թերթը վերլուծելով ճապոնա-ռուսաստանյան հարաբերությունների վիճակը: Սակայն, ինչպես հայտարարեց ԱԳՆ-ի ներկայացուցիչը, չեն զրկել այն կասկածները, թե գուցե մարդասիրական օգնությունն իրոք չի կապված տարածքային խնդիրների: Ի հաստատումն դրա «Իոմիուրին» հիշեցնում է, որ Ճապոնիան արդեն վաղուց սկսել է իրագործել արտաքին տարածքային կուրս, որը ենթադրում է ազդեցություն գործել «հյուսիսային տարածքների» վերադարձման գործում: «Մասնավորապես, գրում է թերթը, նախկին ԽՍՀՄ-ին 2,5 մլրդ դոլարի տնտեսական օգնություն ցույց տալու մասին 1991 թ. հոկտեմբերին արված հայտարարության շրջանակներում, հիմնական շեշտը դրվել է Ռուսաստանի հեռավորարեւելյան շրջաններին օգնություն ցույց տալու վրա: Մյուս կողմից, նախագահ Ելցինը գտնվում է այնպիսի վիճակում, որ ստիպված է երկրի ներսում դրսեւորել իր կոշտությունն արտաքին քաղաքականության դորտում: Ամենայն հավանականությամբ, այս գործոններն են, որ դարձան տվյալ հայտարարության պատճառը», նշում է «Իոմիուրին»: ■

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
Վաճառվում է
Հայերեն տառերով
«ՕՊՏԻՄԱ»
գրամեքենա
(մեխանիկական):
Գինը՝ մատչելի:
Զանգահարել 77-30-98,
Հասմիկին (մինչեւ ժամը 16:00):

ՏԱՐԱԾՔԻՑ

Վիգեն Չիտեչյանը ավտովթարից փրկվեց թեթեւ վնասվածքներով

ԵՐԵՎԱՆ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Ոչ պաշտոնական աղբյուրները տեղեկացնում են, որ օրերս Սեւանի ավազանից վերադառնալու ճանապարհին, վթարի է ենթարկվել ՀՀ փոխվարչապետ Վիգեն Չիտեչյանի ավտոմեքենան: Փոխվարչապետն այդ պահին եղել է ղեկին: Այն ինչ երեւում է մեքենայի վիճակից, դժվար է գահավիժել: Ըստ տեղեկատվության, մեքենան անճանաչելի չափից դուրս է եկել, սակայն փոխվարչապետը բարեբախտաբար միայն թեթեւ վնասվածքներ է ստացել:

Ամերիկացի տիեզերագնացը գլխի վնասվածք է ստացել

ՄՈՍԿՎԱ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Ամերիկյան տիեզերագնաց Նորման Թագարդը գլխի թեթեւ վնասվածք է ստացել ռուսական «Միր» տիեզերակայանում վարժություններ կատարելիս: Տիեզերակայանի հրամանատար Յուրի Դեժուրովը ասել է, թե մարզման ժամանակ մարզասարքի պատահաբար հարվածել է ամերիկացի տիեզերագնացի ունքին: Թագարդը ռուսական տիեզերակայանում է գտնվում մարտ ամսից եւ նախատեսում է յոթ այլ ամերիկացիների ժամանումն այս կայան, ինչն ակնկալվում է հունիս ամսին:

10000 մարդ վերականգնում է Չեչնիան

ՄՈՍԿՎԱ, 5 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: 10 հազար մարդ է զբաղվում Չեչնիայի քաղաքների ու հաղորդակցման ուղիների վերականգնման գործով: Այդ աշխատանքներն ընթանում են հանրապետության հարավային շրջանում շարունակվող մարտական գործողություններին զուգահեռ: Հունիսի 4-ին դաշնային զորքերը գրավեցին Վեդենո ավանը, որ գտնվում է Գրոզնուց 50 կմ հարավ արեւելք: Դուդաեւի կողմնակիցները հերքում են այս ավանի գրավման լուրը: Սակայն տեղեկատվություն է ստացվում, որ այստեղ է ժամանել հրամանատար Սնասոյի կուլիկովը: Նա տեղ է հասել ուղղաթիռով եւ հանդիպում անցկացրել ավանի բնակչության հետ:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
Հունիսի 8-ին, ժամը 12-ին, Գրողների միության մեծ դահլիճում տեղի կունենա գիտական նստաշրջան նվիրված
ԼԵՎՈՆ ՇԱՆԹԻ
ծննդյան 125 ամյակին:
Հայաստանի գրողների միություն
ՀՀ ԳԱԱ Մ. Աբեղյանի անվան գրականության ինստիտուտ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
Վաճառվում է 500 քառ. մետր տարածությամբ հողամաս-այգի Զորաղբյուրի 2-րդ զանգվածում:
Հեռ. 58-18-41:

CISE-Armenia

CISE-Lebanon CISE-Canada

The Center for Strategic and Economic Information (CISE)
needs for its branch in Armenia (Yerevan)
5 CONSULTANTS (men and women)
in Management and Economics

Requirements: Age: 18/40
Knowledge of English and /or French is a must
No previous experience necessary
Specialisation. Engineer, Business, Economics, Law, Human Sciences, etc.

We offer: Specialisation.
3 months of training abroad (in Canada or Lebanon) on our own charges (database, economics, marketing, management...)
A professional carreer opportunity.

Send: Detailed resume with address and phone number.
Photo.
Handwritten text (2 or 3 pages) in English or French presenting any subgect.
2 letters of recommandation (professor, director, public personnality...)

N. B.: All the applications will be examined with very strict confidentiality.
We will respond to all candidates.
All applicants will participate to an interview in Yerevan (summer 1995).

Deadline 31 August 1995
Send to P. O. Box 172 Hazmieh, Lebanon, Fax (961)-1-899684,
or P. O. Box 44 Succursale Mont Royal, Quebec, H3P 3B8, Canada
or Fax 1-(514)7356527

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1854 Տպաքանակը 7000 Ստորագրված է տպագրության 5. 06. 1995 Գինը 40 դրամ

digitised by A.R.A.R.@